PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 87 (6374) | TRST, sreda, 13. aprila 1966

POD PREDSEDSTVOM MORA

Sestanek pristojnih ministrov o zdravstvenem zavarovanju

Sporočili federacije zdravniških zbornic in CGIL - Ostre stavke kovinarjev zasebnih in državnih podjetij - V četrtek otvoritev milanskega velesejma - Zakaj manjkajo kovanci po 500 lir

RIM, 12. — Predsednik vlade Moro bo jutri predsedoval medministrski komisiji, ki bo razpravljala o obnovitvi dogovorov med zavarovalnimi ustanovami in zdravniškimi zbornicami. Kot smo že poročali, gre za spor, ki je prešel običajne sindikalne okvire in je menda minister za delo že izčrpal možnosti posredovanja, tako da je ostala edina rešitev v neposrednem posredovanju predsednika vlade.

Vsedržavna federacija združenj zdravniških zbornic je v tej zvezi izdala sporočilo, v katerem poudarja, da bodo od 18. aprila neveljavni vsi dogovori z zavarovalnimi ustanovami z izjemo dogovora z vsedržavno ustanovo za vojne invalide.

Istočasno je federacija združenj zdravniških zbornic tudi bistveno spremenila prejšnja navodila. Sklicuje se namreč na člen 2 tarifnega zakona, po katerem imajo zdravniki pravico brezplačno pomagati, če ugotovijo, da bolnik ne more plačati honorarja. Na tak način bosta od 18. aprila dalje dve možnosti za zavarovance: ali da plačajo normalne honorarje in zahtevajo nato povračilo od zavarovalne ustanove, ali pa da v izjemnih primerih prosijo zdravnika, da honorarja sploh ne zaračuna in da ga pregleda zastonj.

Federacija zdravniških zbornic tudi ugotavlja, da s prehodom na liberalizacijo zdravniških storitev ne bo prišlo do težav za zavarovance, ker morajo zavarovalne ustanove vrniti stroške na osnovi minimalnih zakonito priznanih tarif, z večjo odgovornostjo pa se bo istočasno izboljšala raven storitev. Uradno sporočilo končno omenja, da se bo jutri sestal izvršni odbor sindikalne organizacije «UNOOMN-Sindacati», ki bo razpravljal o položaju posameznih kategorij zdravnikov.

Danes sta se sestali tajništvo CGIL in sindikat zdravnikov, včlanjenih v CGIL, ki sta izdali poziv na vlado, da brez obotavljanj skliče pogajanja, da se reši spor. V ta namen so poslali brzojavni poziv ministru za delo sen. Boscu, katerega pozivajo, naj bi bil pobudnik za pogajanja.

Tajništvi sta odobrili resolucijo, v kateri ugotavljata, da je mogoče hitro rešiti spor, če bi ustanovili teritorialne komisije INAM, v katerih bi sodelovali predstavniki delavcev, zdravnikov, zavarovalnih ustanov, in ki naj bi proučile vsa pereča vprašanja. Komisije naj bi v pokrajinskih okvirih odločale glede načina plačevanja zdravnikov in naj bi tudi odločale glede uveljavitve specialistične pomoči na domu zavarovanca. Prav vprašanje načina plačevanja je v ospredju spora, saj INAM zahteva, da se za celotno področje države uveljavi sistem enkratne kvote in torej enkratnega plačila za vsakega zavarovanca, medtem ko zlasti v mestih velja sistem plačevanja posameznega obiska, odnosno pregleda.

Zaostril se je spor kovinarjev zasebnih in državnih podjetij, tako da so se danes sestala vsa tri tajništva sindikatov kovinarjev FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM-UIL, ki so sklenila poostriti sindikalno borbo. Sklenili so, da bodo uslužbenci v prihodnjem tednu stavkali 24 ur po navodilih pokrajinskih sindikalnih organizacij. Poleg tega so glede uslužbencev jeklarskih podjetij sklenili tri vsedržavne stavke, ki jih bodo izvedli 19., 21. in 23. aprila. Uslužbenci ladjedelniške industrije pa bodo stavkali 20. aprila. Končno bo 20. aprila tudi stavka vseh podjetij kovinske in jeklarske industrije na osnovi navodil, ki jih bodo kasneje sporočili.

Predsednik republike Saragat je sporočil, da ne bo mogel prisostvovati otvoritvi milanskega mednarodnega velesejma. Velesejem bodo odprli prihodnji četrtek s posebno svečanostjo, ker gre za dvajseti velesejem po vojni, istočasno pa je to 44. velesejem od ustanovitve. Na velesejmu bo sodelovalo 80 evropskih in drugih držav.

Družbi «Westinghouse electric corporation» in FIAT sta podpisali dogovor o izdelovanju težkih Dieselovih ladijskih motorjev po licenci FIAT. Gre za motor z zmogljivostjo 30.000 konjskih sil, ki ga ameriško podjetje do sedaj še ni izdelovalo in ki se vedno bolj uveljavlja pri pogonu modernih trgovskih ladij.

Minister za zaklad Colombo je odgovoril na pismeno vprašanje posl. Servella glede težavriranja kovancev za 500 lir, ki so jih izdali ob obletnici Danteja. Minister ugotavlja, da gre za izjemni primer, ko so ob tej svečanosti skovali pet milijonov takih kovancev in da je njih število dovolj visoko, da onemogoča grobe špekulacije. Istočasno minister tudi ugotavlja, da so do sedaj skovali okrog 140 milijonov običajnih srebrnih kovancev, od katerih je velika večina že v obtoku. Kljub temu pa se čuti resno pomanjkanje kovancev po 500 lir in bodo zato še letos izdali papirnate novčanice za to vsoto. Minister v tej zvezi pravi, da so težave glede kovanega denarja v vseh zahodnoevropskih državah, kot tudi v ZDA in Kanadi.

Tajnik UIL Franco Simoncini je pismeno sporočil tajništvu PSI, da bo pristopil k socialistični stranki v okviru procesa socialističnega združevanja. V pismu se Simoncini sklicuje na svoj izstop iz republikanske stranke, ki ga je sporočil med lanskim kongresom in da «trenutno ne prosi še za legitimacijo PSI», da pa bo to napravil, ko bodo jasnejši cilji socialistične združitve v zvezi s sindikalnimi vprašanji.

Gospodarske težave Indonezije

DŽAKARTA, 12. — Indonezijska vlada je pripravila program varčevanja, s katerim upa, da bo odstranila gospodarsko zmedo in zaustavila inflacijo.

Program določa davčne reforme, ukinitev določb, ki ovirajo dejavnost privatnega kapitala, povečanje proizvodnosti zlasti v kmetijstvu, kampanjo proti korupciji, nesposobnosti in birokraciji, poživljenje državnega aparata, poenostavljenje določb za uvoz in izvoz itd.

Program je obrazložil na tiskovni konferenci podpredsednik vlade za finančne zadeve Buvono, ki je podal realistično sliko o težavnem gospodarskem stanju v Indoneziji. Zunanji dolgovi so dosegli 2400 milijonov dolarjev (približno 1500 milijard lir). Možnosti, da bi se v kratkem času stanje temeljito izboljšalo, so majhne, ker je morala Indonezija začeti odplačevati svoje dolgove. To bi utegnilo vsrkati vse finančne razpoložljivosti države, zaradi česar je nevarnost, da bo zmanjkalo sredstev za kritje stroškov za redno upravo. Indonezijska vlada namerava navezati stike s svojimi indonezijskimi upniki in se pogajati o pogojih povračila dolgov. Minister je dodal, da je treba zadevo obravnavati izključno z gospodarskega vidika ter opustiti vse politične ali ideološke poglede.

Inflacija je eden glavnih problemov Indonezije. Lani so se cene na splošno zvišale za 500 odstotkov (900 odst. se je zvišala cena riža, ki je bil svoj čas glavno izvozno blago Indonezije). Če ne bodo pravočasno sprejeti primerni ukrepi, je nevarnost, da se letos cene zvišajo za tisoč odstotkov. Denarni obtok se je povečal za 1200 odstotkov od leta 1950 do 1960. Minister je izjavil, da bo za popolno stabilizacijo gospodarstva potrebno mnogo časa. Za sedaj bodo predvsem upoštevali nujni program za zvišanje proizvodnosti v času od šestih do dvanajstih mesecev.

«Manuela» v Durbanu

DURBAN, 12. — Petrolejska ladja «Manuela» je prišla v današnjih prvih jutranjih urah pred južnoafriško pristanišče Durban. Do sedaj se še ni približala pomolom velike rafinerije, ki jo skupno upravljata družbi «Shell» in «British Petroleum».

V Londonu je predstavnik Foreign Officea izjavil, da angleška vlada ne misli preprečiti zasidranja «Manuele» v durbanskem pristanišču, ker resolucija varnostnega sveta ne omenja take možnosti. Predstavnik je tudi izjavil, da britanska vlada nadaljuje stike z južnoafriškimi, portugalskimi in drugimi oblastmi, da bi dosegla konec dobavljanja petroleja Rodeziji.

Kar se tiče ladje «Joanna V», ki je še vedno v Beiri, je predstavnik izjavil, da je mnenja, da je ladja še vedno pod grško zastavo. Izrekel je mnenje, da Panama v celoti podpira petrolejske sankcije proti Rodeziji. Britanski konzul v Beiri je obvestil svojo vlado, da je ladja «Joanna V» še vedno v tamkajšnjem pristanišču in da ni nobenega znaka o dejavnosti na ladji.

Po ostavki Cirimokosa

ATENE, 12. — Po današnji izredni seji grške vlade, ki so jo sklicali zaradi ostavke zunanjega ministra Cirimokosa, so objavili uradno sporočilo, ki pravi, da je ministrski svet soglasno izrekel zaupnico ministrskemu predsedniku Stefanopulosu ter je ugotovil, da ni prišlo do nobenega resnega spora glede Cipra v trenutku odstopa zunanjega ministra. Predstavnik progresistične stranke, ki podpira vlado, je izrekel podporo vladi.

Vendar pa nima vlada od nocoj več večine v parlamentu. Po ostavki zunanjega ministra Cirimokosa in ministra za socialno skrbstvo Galinosa je nečak zunanjega ministra, ki je atenski poslanec sporočil, da odreka podporo Stefanopulosovi vladi.

KRIZA V ATLANTSKEM ZAVEZNIŠTVU

Izročen odgovor ameriške vlade na francosko spomenico o NATO

Spomenica poudarja potrebo posvetovanj in pogajanj glede vseh vprašanj, ki jih je sprožila Francija, ter omenja tudi finančno plat - London sedež atlantskega sveta?

WASHINGTON, 12. — Ameriška vlada je odgovorila na francosko spomenico v zvezi z NATO. Odgovor je izročil ameriški poslanik v Parizu Charles Bohlen danes popoldne francoskemu zunanjemu ministrstvu.

Ameriška vlada pravi v svojem odgovoru, da je začela posvetovanja s svojimi zavezniki v NATO in bo ta posvetovanja nadaljevala v zvezi z vprašanji, ki jih je sprožil francoski sklep in ki se tičejo varnosti vseh članic NATO.

Odgovor pravi dalje, da ameriška vlada sprejema na znanje stališče francoske vlade, da so francoski ukrepi potrebni, ker ni moč sporazumno in zadovoljivo menjati veljavnih določb v atlantski pogodbi, ter opozarja francosko vlado na dejstvo, da so sestavljalci severnoatlantske pogodbe priznali, da bi mogle nastati spremembe v činiteljih, ki se tičejo miru in varnosti severnoatlantskega področja. Dalje pravi odgovor, da bi vsaka država pogodbenica imela pravico zahtevati diskusijo med vsemi članicami za revizijo pogodbe.

Ameriška vlada pravi, da je, prav tako kakor mnoge druge države NATO, povabila francosko vlado v zadnjih letih, naj predloži vsak predlog, ki bi ga pripravila glede revizije ali organizacije pogodbe. Zagotovila je francoski vladi, da bo vsak tak predlog skrbno proučila. Zaradi tega ameriška vlada ne razume razlogov, ki so pripravili francosko vlado do zaključka, da je nemogoče menjati dogovore NATO in da mora nastopiti enostransko. Ameriška vlada opozarja na to, da je bila izjava štirinajstih držav članic od 18. marca letos objavljena, potem ko je francoska vlada sporočila svoj namen, da eno. stransko nastopi brez poprejšnjih posvetovanj.

Ameriška vlada jemlje na znanje namen Francije, da s 1. julijem letos odtegne izpod poveljstva NATO v Evropi francoske kopenske in letalske sile v Evropi. Pri tem se ameriška vlada sklicuje na končni londonski sporazum od leta 1954 glede integracije teh sil ter sporoča, da avtomatično zgublja veljavo tudi sporazum od 6. septembra 1960 med ZDA in Francijo glede skladišč atomskega orožja NATO v Nemčiji v podporo francoskih čet, dodeljenih NATO.

Prav tako jemlje ameriška vlada na znanje francoski namen o umiku osebja iz poveljstev NATO, začenši s 1. julijem letos in iz obrambnega kolegija NATO začenši s 23. julijem letos. Odgovor omenja francosko sporočilo, da se morajo v zvezi s tem s 1. aprilom 1967 umakniti iz Francije tudi glavni štabi teh organizacij. Na tej podlagi je francoska vlada odpovedala pariški protokol o statusu mednarodnih vojaških glavnih štabov. Ameriška vlada pravi, da ji ni jasno, zakaj bi se zaradi umika francoskega osebja morali umakniti tudi glavni štabi NATO iz Francije do 1. aprila 1967. O tej zadevi se sedaj ameriška vlada posvetuje z drugimi članicami NATO. Zato ni bil datum o umiku zaveznikih glavnih štabov še določen. Glede tega bodo potrebna posvetovanja in ameriška vlada upa, da bo moč z razgovori doseči sporazum in zmanjšati škodljive posledice za varnost severnoatlantskega področja in medsebojne nevšečnosti, ki bi mogle nastati.

Spomenica omenja tudi francosko željo, naj preneha ameriška vojaška dejavnost na podlagi nekaterih dvostranskih sporazumov med Francijo in ZDA. Ti sporazumi določajo, da bodo veljavni ves čas veljavnosti atlantske pogodbe, razen če obe vladi sporazumno ne skleneta njih ukinitev pred redno zapadlostjo. Ameriška vlada ne bi mogla sprejeti predloga francoske vlade, da je 1. april 1967 «primerna zapadlost», da se zaključijo operacije za odhod osebja in odstranitev naprav, ki so omenjene v omenjenih sporazumih. Mnenja je, da bi tako prenagljena akcija lahko škodovala varnosti vseh članic zavezništva. Ameriška vlada poudarja, da nameravajo ZDA umakniti svoje naprave iz Francije kolikor mogoče kmalu spričo stališča francoske vlade, vendar pa ne bi bila pripravljena ukiniti omenjenih sporazumov brez poprejšnjih posvetovanj in postopka, ki bi moral veljati glede vseh sporazumov.

Ameriška vlada je pripravljena razpravljati s francosko vlado o prihodnji vojaški dejavnosti ZDA v Franciji prav tako kakor o sporazumih za uporabljanje bistvenih naprav, kakor tudi o vzajemnih sporazumih, da se zagotovi reden umik naprav, ki ne bodo ostale v Franciji. Ameriška vlada jemlje tudi na znanje sporočilo francoske vlade, da je pripravljena začeti razgovore o napravah, ki se lahko skupno uporabljajo v primeru oboroženega napada. Na koncu opozarja ameriška vlada francosko vlado, da bo francoska odločitev o umiku in o odpovedi veljavnih sporazumov ustvarila finančno odgovornost, ki jo bo treba upoštevati med diskusijo o teh odločitvah.

V londonskih vladnih krogih se je zvedelo, da bo Velika Britanija še ta teden poslala začasen odgovor na francosko noto. Medtem pravijo v londonskih diplomatskih krogih, da je angleška vlada obvestila članice atlantskega zavezništva, da je pripravljena dati na razpolago v Londonu področje, kjer naj bi bil politični glavni štab zavezništva, tj. atlantski svet, če bi ta organizem umaknili iz Pariza. Ta ponudba pa se ne tiče premestitve vrhovnega vojaškega poveljstva, tj. SHAPE v London.

Ameriški poslanik v Parizu Bohlen je še pred izročitvijo note francoski vladi imel tiskovno konferenco, na kateri je izjavil, da bo potrebno precej časa, preden bodo rešili vprašanja, ki jih je sprožila Francija. Dejal je, da po njegovem mnenju ne bo umik Francije iz NATO menjal strateških koncepcij ZDA, toda prišlo bo do sprememb, kar se tiče Nemčije. Dodal je, da so ZDA mnenja, da francoski sklep ne bo vplival na francosko-ameriške odnose.

Tito v Banjaluki Bašev v Zagrebu

Okrepitev medrepubliškega gospodarskega sodelovanja

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 12. — Predsednik republike maršal Tito je danes na svojem potovanju po Bosanski krajini obiskal v Banjaluki nekatere zgodovinske stavbe in industrijska podjetja ter se v razgovoru s šolniki zanimal za aktualna vprašanja šolstva. Sinoči ob prihodu v Banjaluko je v odgovoru na pozdrave številnih meščanov obudil spomine na slavne dneve narodnoosvobodilne borbe in poudaril, da se mora mladina vzgajati v duhu svetlih tradicij te borbe in ljubezni do neodvisnosti.

Tito je nato ugotovil, da se na svetovnem obzorju ponovno pojavljajo črni in temni oblaki, ki ogrožajo srečo in miren razvoj narodov. Jugoslavija dobro ve, kaj bi pomenila nova vojna, zato si je že zdavnaj zgradila svojo splošno koncepcijo ohranitve miru. Jugoslavija je zadnjih dvajset let, poleg skrbi za notranji razvoj, posvečala še veliko pozornost ohranitvi miru in pomaganju narodom, ki so si priborili svobodo ter se zavzemala, da se ustvarjajo pogoji, ki bi preprečili novo vojno. «Ne glede na to, ali je to nekomu ugajalo ali ne, smo mi ves ta čas ostali zvesti načelu, da ima vsak narod pravico, da sam sebi vlada. Tudi znotraj naše dežele izvajamo to načelo, zato smo postavili načelo samoupravljanja, ki je po osvobodilni borbi, eno najvažnejših socialističnih pridobitev,» je ugotovil predsednik republike.

Podobno kot včeraj v Drvarju, je Tito tudi danes v svojem drugem govoru v Banjaluki poudaril potrebo doslednega izvajanja gospodarske reforme, posebno pa naporov za pravilno razdelitev dohodka, za odstranjevanje nepravilnosti, za povečanje produktivnosti, za racionalno uporabo sredstev in za povečanje življenjske ravni. «Moramo bolje paziti na življenje naših ljudi in ne smemo od njih zahtevati samo napore in odpovedovanje. Z gospodarsko reformo želimo ustvariti pogoje, ki bodo omogočili povečanje življenjske ravni delovnih ljudi,» je poudaril predsednik republike.

Zunanji minister Bolgarije Ivan Bašev, ki je včeraj prispel na uradni obisk v Jugoslavijo, je z ostalimi člani svojega spremstva prispel danes v Zagreb, kjer si je ogledal tovarno farmacevtskih in kemičnih izdelkov «Pliva» in nekatere stanovanjske naselbine Zagreba. Popoldne je podpredsednik izvršnega sveta Hrvaške Dragutin Beslać gostu priredil kosilo. Bašev se je zvečer vrnil v Beograd.

Zastopniki izvršnega sveta Slovenije in Srbije so danes nadaljevali včeraj začete razgovore o možnosti intenzivnejšega sodelovanja med gospodarskimi organizacijami obeh republik in izmenjali izkušnje dosedanjega izvajanja gospodarske reforme. Podobne razgovore so vodili nedavno zastopniki izvršnega sveta Srbije in Hrvaške. Ugotovili so, da morajo o oblikah sodelovanja odločati sama podjetja brez pritiska od zunaj. Pomenili so se nadalje, da se perspektivne rešitve ne morejo najti v razdelitvi domačega trga, temveč v jugoslovanskem gospodarskem programu, v katerem bi vsak proizvajalec imel svoj delež in našel poln gospodarski interes. Zastopniki Slovenije in Srbije so na podlagi dosedanjih izkušenj prišli do sklepa, da se je treba odločno zoperstavljati vsem partikularističnim težnjam, zaprtim v meje republik, temveč ustvariti takšne pogoje sodelovanja, v katerih bodo gospodarski interesi proizvajalcev po medsebojnem sodelovanju prišli do polnega izraza. Sodi se, da bodo prav taki razgovori, v katerih bi poleg zastopnikov izvršnih svetov sodelovali tudi gospodarski zbori, mogli ustvariti ugodnejše vzdušje za sodelovanje. V razgovorih sta poleg predsednikov izvršnih svetov Srbije in Slovenije Janka Smoleja in Draga Stamenkovića sodelovala še po dva člana izvršnega sveta in tajnika za industrijo obeh republik.

B. B.

Sestreljeno ameriško letalo nad Kitajsko

PEKING, 12. — Agencija «Nova Kitajska» poroča, da so danes popoldne sestrelili nad polotokom Lej-Ceu v pokrajini Kvantung ameriško letalo «A-3B». Letalo je prodrlo v kitajski zračni prostor jugovzhodno od otoka Haj-Nan okoli 13. ure po krajevnem času in je letelo proti otoku Lej-Ceu kljub opozorilom kitajskega letalstva. Zaradi tega je kitajsko letalstvo sestrelilo to sovražno letalo.

Ameriški Pentagon je danes javil, da letalo pogrešajo. Trdijo, da gre za tankersko letalo s posadko treh mož. Letalo je odletelo s Filipinov, da bi prispelo na letalonosilko «Kittyhowk» ob južnovietnamski obali.

Kitajska tiskovna agencija poroča tudi, da je kitajska vlada ostro protestirala, ker so ameriška letala obstreljevala na odprtem morju kitajske ribiške ladje, pri čemer sta bila dva ribiča ubita, 15 pa je bilo ranjenih. Poškodovani so bili trije čolni.

VSESTRANSKA ZAOSTRITEV V VIETNAMU

Partizanski napad na letališče pri Sajgonu
Strateški bombniki «B 52» nad Severnim Vietnamom

Pri napadu na ameriško oporišče in letališče pri Sajgonu je bilo uničenih več letal in helikopterjev - Več ameriških vojakov mrtvih in ranjenih General Ki zahteva od ZDA napad na Kitajsko - Nove zahteve za odstop vojaške vlade - Jutri protestno zborovanje v Sajgonu

SAJGON, 12. — Enote osvobodilne vojske so danes nekaj po polnoči napadle in obstreljevale z možnarji ameriško vojaško oporišče blizu Sajgona in sajgonsko civilno letališče. Po dosedanjih poročilih sta bila ubita dva Američana, ranjenih pa je bilo 80 oseb, med katerimi 34 Američanov. Vendar pa vse kaže, da je število mrtvih večje. Bombardiranje je trajalo kakih 15 minut. Uničeni sta bili dve letali in dve prevozni letali «C 47»; poškodovana pa so bila štiri ameriška letala «F-100 Super Sabre» ter 12 ameriških helikopterjev. Zdi se, da je bilo poškodovano tudi eno ameriško bombno letalo «B 47». Bombe so zadele in uničile tudi skladišče bencina in požar se je razširil na drugih pet skladišč. Tri ure po polnoči ni bil napad še popolnoma končan; začel se je ob 0.30. Kakih 300 ameriških vojakov je bilo v šotorskem taborišču, ko se je začel napad. Več bomb je padlo med šotore in zadelo več vojakov. Druge je dosegel ogenj iz strojnic, ko so skušali zbežati.

Sinoči pa so enote osvobodilne vojske napadle policijsko postajo v sajgonskem predmestju Colon. Ubit je bil en civilist, en policaj pa ranjen. Na področju plantaž v pokrajini Fuok Tuj 64 km od Sajgona se je včeraj vnela huda bitka med skupino osvobodilne vojske in ameriškimi vojaki. Američani so utrpeli hude izgube. Bitka je trajala tri ure.

Ameriški težki bombniki «B-52» so danes prvikrat bombardirali Severni Vietnam. Do sedaj so te bombnike uporabljali samo za bombardiranje osvobojenih področij v Južnem Vietnamu. V ZDA so opazovalci zaskrbljeni, ker menijo, da pomeni to majhno stopnjo naprej v stopnjevanje vojne. Današnje bombardiranje so pooblastili iz Washingtona in pravijo, da vojaško poveljstvo ni pooblaščeno ponoviti bombardiranje s temi bombniki brez novega dovoljenja iz Washingtona. Nekateri opazovalci pa povezujejo to bombardiranje s pomanjkanjem bomb srednjega kalibra, ki je prisililo ZDA v zadnjih dneh, da zmanjša za približno eno tretjino bombardiranje v Južnem Vietnamu z lovskimi bombniki. Bombe so začele primanjkovati, ker južnovietnamski pristaniški delavci na področju Dananga nočejo raztovarjati ameriških prevoznih ladij. To dejstvo potrjuje, da je politični spor v Danangu in Sajgonu vsekakor neposredno vplival na zmanjšanje vojaških operacij.

Agencija Tass poroča, da je Severni Vietnam protestiral pri mednarodni nadzorstveni komisiji proti uporabi ameriških težkih bombnikov «B-52» nad Severnim Vietnamom. Protest severnovietnamske vlade poudarja, da pomeni uporabljanje teh letal dejanje izredno hudega napada in nadaljnji korak za razširitev uničevalne vojne, ki jo Američani vodijo proti Severnemu Vietnamu.

Predsednik sajgonske vlade general Ki je danes izjavil, da bi morale ZDA napasti Kitajsko, če hočejo dobiti vojno. Dejal je, da je to zahtevo že sporočil Američanom. Dejal je: «Rdeča Kitajska je koren vojne in jaz sem rekel Američanom, da nekega dne v bližnji prihodnosti bodo morali neposredno nastopiti proti Kitajski in za konec vojne v Vietnamu bodo morali napasti Rdečo Kitajsko.» To je general Ki izjavil predstavnikom študentov v Sajgonu.

Danes se je začel «narodni politični kongres», ki so ga sklicali vladni voditelji. Predseduje predsednik republike general Tieu, ki je imel tudi uvodni govor. Navzočih je bilo 92 delegatov. Mnogo povabljenih organizacij in osebnosti, zlasti budističnih predstavnikov in predstavnikov katoliških skupin je odsotnih. Skupno je zastopanih osem političnih strank od 34, dvajset verskih skupin od 31, deset dostojanstvenikov od 24, pet predstavnikov mladinskih organizacij od 13, enajst delegatov strokovnih skupin od šestnajstih, 39 pokrajinskih in mestnih svetov od 48. Takoj po začetku dela je kakih dvajset delegatov zapustilo dvorano, tako da jih je ostalo 72.

Odsotni so poveljniki severnega področja (Danang), centralne planote in južnega ustja Mekonga. Kakor je znano, budistični predstavniki bojkotirajo to pobudo vlade in poudarjajo, da nimajo zaupanja v generala Kija in v obljube vojaškega direktorija, da bo prepustil oblast civilistom, zlasti še, ker vlada ni odgovorila na budistično zahtevo z obljubo, da bodo splošne volitve v šestih mesecih. Med poslušalci je tudi ameriški poslanik v Sajgonu Cabot Lodge.

General Tieu je v svojem govoru izjavil, da je vojska pripravljena prepustiti oblast, «takoj ko bo mogoče». Dejal je, da je vojaški direktorij že privolil v obnovitev civilnega režima in da je sklenil pospešiti svoj program za splošne volitve. Dalje je dejal, da bo ustanovitev demokratičnih ustanov zaključena jeseni 1967. Namen tega programa je pripraviti ustavo, ki jo bo morala izdelati ustavodajna skupščina. Polovico članov skupščin bodo izvolili, drugo polovico pa bodo sestavljali izvoljeni predstavniki pokrajinskih svetov.

Cabot Lodge

General Tieu je nato trdil, da čeprav niso rezultati vedno bili taki, kakor so jih pričakovali, vendar «se vojaška vlada ne sramuje tega, kar je storila». Trdil je, da je oblast «izročila» vojski civilna vlada in da namerava vojaški direktorij prepustiti oblast «samo civilni vladi». Ni pa povedal, kako bodo sestavili tako vlado, in je dal razumeti, da bo sestavljena šele po popolni ustanovitvi predvidenih organizmov. Še posebno ni povedal, ali bo imela ustavodajna skupščina zakonodajno oblast. Pozval je delegate, naj sporočijo «realistične predloge» za program o prenosu oblasti na izvoljeno civilno vlado.

Predsednik budističnega odbora za borbo proti vladi je sporočil, da se je 67 budističnih menihov in nun ponudilo, da napravijo samomor z ognjem v podporo budistične kampanje za zrušitev vojaškega režima. Dejal je, da so menihi in nune pripravljeni napraviti samomor z ognjem vsak trenutek, če ne bo vlada sprejela budističnih zahtev za civilno vlado.

V Danangu so uporniki danes popoldne znova poudarili svoje odločno nasprotovanje Kijevi vladi. To so sporočili na tiskovni konferenci, katere so se udeležili nekateri vojaški voditelji in dananški župan. Vojaški voditelji so poudarili, da se bodo še vedno upirali Kijevi vladi, dokler je ne bo zamenjala druga vlada.

Poudarili so, da hočejo izvoljeno vlado, ki naj res predstavlja ljudstvo, in da se njih stališče ni menjalo ter je enako stališču, ki so ga izrazili v resoluciji 7. aprila v imenu vseh častnikov in vojakov prvega armadnega zbora. Popoldne so bile nove demonstracije katerih se je udeležilo tudi tisoč vojakov in več sto policajev. Demonstranti so zahtevali odstop vojaške vlade. Tudi v Hue je nad 10.000 ljudi demonstriralo po ulicah proti narodnemu političnemu kongresu, ki se je sestal v Sajgonu. Med demonstranti so bili tudi policaji in vojaki. Nosili so table z napisi, da je kongres lutka vojaške vlade in ameriške CIA.

V Sajgonu so budistični voditelji napovedali množično zborovanje, ki bo v četrtek. Zborovanje so sklicali v podporo zahtev za sklicanje ustavodajne skupščine.

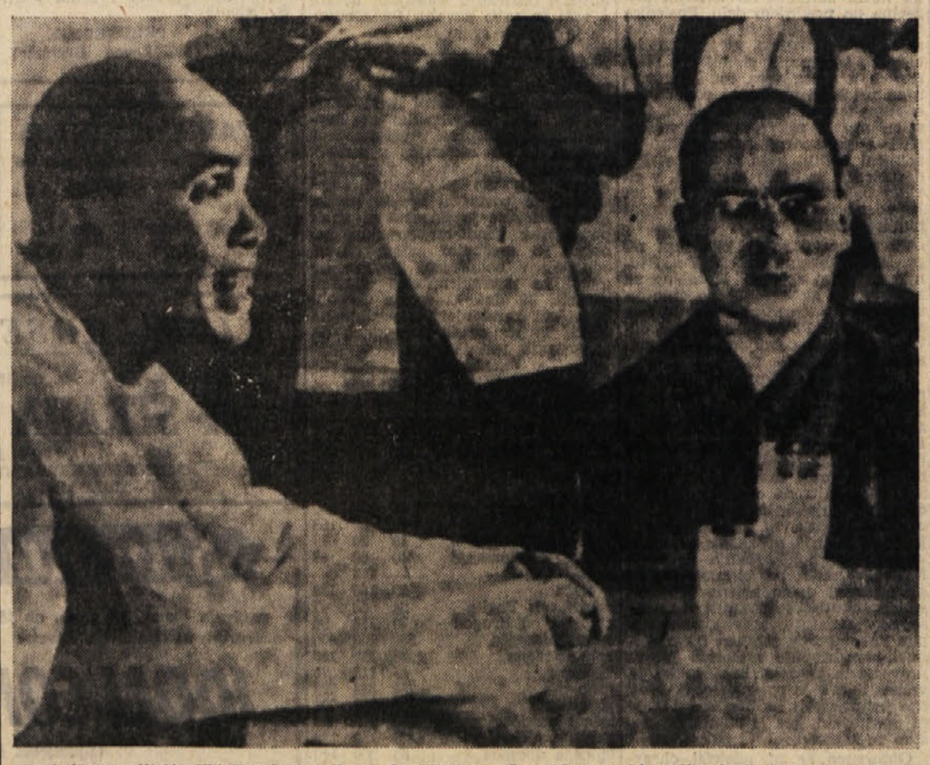

Budistična voditelja Tič Tri Quang (levo) in Tič Tam Čau (desno), ki vodita budistično akcijo proti vojaški vladi v Sajgonu

DANES

Predsednik vlade Moro bo danes predsedoval zasedanju medministrskega sestanka, ki bo razpravljal o izredno perečem vprašanju zdravstvene varnosti. Zdravniške zbornice so namreč z 18. aprilom odpovedale dogovore med zavarovalnimi ustanovami in zdravniki in od takrat bodo morali bolniki plačati zdravniške storitve sami ter kasneje zahtevati od ustanov povračilo. Federacija zdravniških zbornic je včeraj nekoliko omilila svoje stališče, ko se sklicuje na člen 2 tarifnega zakona, po katerem zdravniki lahko zdravijo tudi zastonj. CGIL pa je sicer povsem nepolemično, vendar dokaj odločno, zahtevala vladno posredovanje, da se spor reši, saj bi povratek k zasebnemu odnosu med zdravniki in bolniki samo škodoval veliki večini prebivalstva.

V severnih mestih Južnega Vitnama Danangu in Hueju so se demonstracije proti sajgonski vladi in proti ZDA včeraj ponovile. V Danangu se je demonstracij udeležilo tudi tisoč vojakov in več sto policajev in vsi so zahtevali odstop vojaške vlade. Hkrati so v Danangu uporniki včeraj znova poudarili, na tiskovni konferenci, ki so se je udeležili tudi vojaški voditelji in dananški župan, da se bodo upirali Kijevi vladi, dokler je ne bo zamenjala druga. V Hueju pa je demonstriralo nad deset tisoč ljudi proti «političnemu narodnemu kongresu», ki ga je v Sajgonu včeraj sklical predsednik republike general Tieu. Toda večina povabljenih predstavnikov organizacij in posameznih osebnosti ta «kongres» bojkotira, tako da se ga udeležuje od 166 povabljenih samo 72 oseb, a odsotni so tudi poveljniki severnega področja. Vsi poudarjajo, da nimajo zaupanja v generala Kija, da bo prepustil oblast civilistom, in tudi sam Tieu je izjavil, da bodo poskrbeli za demokratične ustanove šele v jeseni prihodnjega leta, predvsem pa ni povedal ali bo imela ustavodajna skupščina zakonodajno oblast. Predsednik budističnega odbora pa je sporočil, da se je 67 menihov in nun ponudilo, da napravijo samomor s sežigom, če ne bo vlada sprejela zahteve za civilno vlado.

Medtem se vojna nadaljuje in partizani so v hudi bitki ne daleč od Sajgona zadali Američanom hude izgube, bombardirali so tudi letalsko oporišče blizu Sajgona, kjer so uničili več letal ter zadali Američanom izgube v mrtvih in ranjenih; partizani so napadli še policijsko postajo v nekem sajgonskem predmestju. — Američani so prvič v tej vojni uporabljali nad Severnim Vietnamom težke bombnike, tako da je hanojska vlada protestirala pri mednarodni nadzorstveni komisiji ter poudarila, da pomenijo težke bombe nadaljnji korak za razširitev uničevalne vojne. V New Yorku pa se je v zvezi z morebitno nevtralizacijo Vietnama z U Tantom sestal bivši južnovietnamski predsednik, ki predseduje sedaj v Parizu odboru za mir v Vietnamu.

Vlada ZDA je odgovorila na francosko spomenico v zvezi z njenim izstopom iz NATO, v kateri izjavlja, da jemlje na znanje vse konkretne sklepe francoske vlade o izstopu, vendar pa da ne more sprejeti roka 1. aprila prihodnjega leta za odstranitev «osebja in naprav» ter jih bo umaknila «kolikor mogoče kmalu», nikakor pa ni pripravljena preklicati sporazumov med Francijo in ZDA, ki določajo, da bodo ostale v veljavi ves čas veljavnosti atlantske pogodbe in se bo zato morala prej posvetovati. — V Londonu se trdi, da je angleška vlada pripravljena dati na razpolago sedež atlantskemu svetu, če bi se umaknil iz Pariza, vendar se ta ponudba ne tiče premestitve vrhovnega vojaškega poveljstva SHAP.

Grška vlada po odstopu ministrov Cirimokosa in Galinosa nima več večine v parlamentu, podporo pa ji je odrekel tudi atenski župan.

Petrolejska ladja «Manuela», ki so ji angleške pomorske vojne enote preprečile izkrcanje petroleja v mozambiškem pristanišču za Smithov rasistični režim v Rodeziji, je prišla v južnoafriško pristanišče Durban, kjer ji angleške enote ne morejo preprečiti zasidranja, ker sklep VS OZN tega ne predvideva. Ladja «Joanna V» pa v Beiri še ni izkrcala petroleja za Rodezijo.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 14,3, najnižja 11,2, ob 19. uri 14,2; zračni tlak 1005,7 raste, vlaga 76 odst., veter 6 km severozahodnik, padavine 12,1 mm, nebo 9 desetin pooblačeno, morje skoro mirno, temperatura morja 13,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 13. aprila
Ida
Sonce vzide ob 5.23 in zatone ob 18.48. Dolžina dneva 13.25. Luna vzide ob 2.36 in zatone ob 11.04
Jutri, ČETRTEK, 14. aprila
Valerija

SEJA DEŽELNEGA ODBORA

Dežela bo prispevala za zgraditev novega študentovskega doma na univerzi

Ta prispevek bo dala na podlagi novega zakona o podporah šolstvu
Odobritev načrta za namestitev prebivalstva iz Erta in Cassa

Deželni odbor, ki se je včeraj sestal pod predsedstvom dr. Berzantija, je odobril dva gradbena načrta za premestitev naselij Erto in Casso v kraj Luogo del Giulio v občini Maniago ter na koto št. 830 v občini Erto in Casso. Oba načrta je že pretresel višji svet javnih del, ki je dal nekatere pripombe, katere so bile sprejete s primernimi spremembami k prvotnemu načrtu. Medtem pa je predsednik republike z odlokom od 20. avgusta 1965 št. 1116 o izvršilnih normah posebnega statuta Furlanije-Julijske krajine prenesel na deželno upravo pristojnosti osrednjih in obrobnih deželnih organov glede javnih del in urbanistike. Člen 23 teh izvršilnih norm določa, da predsednik deželnega odbora po sklepu samega odbora odobri regulacijske načrte in gradbene predpise.

Gradbeni načrti, ki se tičejo premestitve naselij Erto in Casso po katastrofi pri Vajontu, se smatrajo za «posebne» gradbene načrte in spadajo pod omenjeni postopek. Na podlagi včerajšnjega sklepa deželnega odbora bo predsednik Berzanti izdal v treh dneh ustrezne odloke o odobritvi omenjenih dveh načrtih.

O tem vprašanju so poročali v odboru podpredsednik Giacometti, odbornik za javna dela Masutto in odbornik za urbanistiko Leschiutta. Vsi trije so imeli pred dnevi vrsto sestankov s predstavniki prebivalcev iz Erta in Cassa, da bi določili pravilni postopek, po katerem bi prišlo do odobritve elaboratov. Med proučevanjem načrtov se je namreč pripetila izredna okoliščina, da so prešle pristojnosti države na deželo. Prizadeto prebivalstvo je z velikim zanimanjem pričakovalo včerajšnje sklepe, saj že dolgo čaka na rešitev vprašanja svoje dokončne namestitve.

Deželni odbor je nadalje pripravil zakonski osnutek o prispevkih za gradnjo, ureditev in razširitev poslopij, ki bodo namenjena za domove, menze, okrepčevalnice in razvedrilne prostore za študente. Osnutek je pripravil odbornik Vicario in je bil napovedan že ob predložitvi letošnjega proračuna v okviru «globalnega sklada», ki se je nanašal na postavke za nove zakonodajne pobude, ki jih bo sprejela letos dežela. Gre v bistvu za še en ukrep dežele, da dopolni svoje posege na področju podpiranja šolstva. Lani je namreč odbor z zakonom št. 19 predvsem poskrbel za posamično podporo dijakov in njihovih družin, ta zakonski osnutek se pa tiče študentov skupinsko. Poleg tega namerava odbor nekoliko spremeniti prvi zakon, da se odstranijo nekatere njegove pomanjkljivosti. Prva sprememba se bo tikala raznih oblik podpor, ki so bila sedaj razdeljena med deželo in med občine. Ker je večina občin v slabem finančnem položaju, bi morala v prihodnjih šolskih letih prevzeti podpore popolnoma v svoje breme dežela. Razen tega naj bi prepustili stvarno uresničevanje zakona t. j. podeljevanje štipendij, pokrajinskim upravam, s čimer bo dežela uresničila člen 11 deželnega statuta, ki pravi, da prenaša svoje upravne funkcije na pokrajine in občine, ali pa se poslužuje njihovih uradov.

Pri prilagajanju norm o podpiranju šol bodo menda vključili v novi zakon tudi predpise, ki bodo omogočili deželi, da bo lahko posegla vmes tudi glede izdatkov za upravljanje študentovskih domov, menz, zabavišč itd. kar bo spopolnilo zakon o šolskih infrastrukturah.

Za letos ima na razpolago dežela za vse vrste podpor 700 milijonov lir. K 500 milijonom «globalnega sklada» je treba dodati 200 milijonov iz lanskega proračuna, ki služijo kot prispevek za zgraditev novega študentovskega doma tržaške univerze. Teh 200 milijonov so pustili ob strani v pričakovanju posebnega zakona, ki bi pooblastil njihovo uporabo. 400 milijonov je namenjenih za prispevek v kapitalu, 300 milijonov pa bo dežela porabila za kritje obresti ter za spremembe zakona št. 16.

Eno izmed glavnih vprašanj, ki jih hoče dežela rešiti z zakonskim osnutkom, odobrenim včeraj, se tiče prav zgraditve novega študentovskega doma tržaške univerze, kajti sedanji dom, ki razpolaga z okoli sto prostori, ne more več kriti potreb študentov, ki obiskujejo univerzo.

Na eni izmed prejšnjih sej so določili tudi zakonski osnutek, s katerim se nakazuje sto milijonov lir strokovnim šolam v deželi na nakup opreme. Končno so tudi sporočili, kakšen je načrt razdeljevanja prispevkov za kritje obresti, najetih na podlagi deželnega zakona št. 22, ki se tiče prispevkov za gradnjo šol. Petodstotne prispevke bodo dajali 35 let. Za to obliko prispevka so določili za lansko proračunsko leto 100 milijonov lir, s čimer bodo lahko opravili za dve milijardi lir del. Odbor je na neki prejšnji seji sklenil, da porabi prvih 33 milijonov, pri čemer je sprejel kakih 20 prošenj. S temi tako nakazanimi vsotami bodo za sedaj opravili za 900 milijonov lir del. Med drugim so določili tri milijone letnega prispevka tržiški občini za dograditev strokovne šole, drugi prispevki pa se tičejo raznih drugih občin in med njimi Šempetra ob Nadiži, Gorice, Gradiške, Zagraja, Škocijana ob Soči, Starancana in Turjaka.

Trgovinska delegacija iz Gabona v Trstu

V ponedeljek 18. aprila bo dopotovala v Trst trgovinska delegacija iz Gabona. Odposlanstvo afriške republike je na krožnem potovanju po Italiji in ima v programu obisk nekaj najvažnejših industrijskih in trgovinskih središč na polotoku. Med temi središči je tudi Trst, kamor se bodo afriški strokovnjaki pripeljali direktno iz Rima. Na trgovinski zbornici bo v torek 19. aprila ob 11. uri običajni sestanek, na katerega so vabljeni vsi tržaški operaterji, ki nameravajo navezati nove poslovne stike z Gabonom, ali pa razširiti že obstoječe poslovanje. Kakor znano, bo Gabon prisoten tudi na letošnjem XVIII. tržaškem velesejmu, in sicer predvsem v okviru lesne razstave.

IZ POROČILA POVELJSTVA MESTNIH REDARJEV

Cene mnogim živilskim artiklom so se v marcu občutno povečale

Najbolj so se podražili perutnina, riž, ribe in kruh - Vedno manj zanimanja za zmrznjeno meso - Malo svežih rib na trgu

Iz poročila poveljstva mestnih redarjev o cenah na drobno v preteklem mesecu je razvidno, da so se cene večjega dela vrst živil v marcu ponovno povišale, zlasti v primerjavi s cenami v februarju. Najbolj so porasle cene perutnine, riža, rib in kruha; toda tudi druga živila ter drugo blago široke potrošnje je zabeležilo podražitev. Manjše znižanje cen masla, jajc in povrtnine ni mnogo vplivalo na splošno podražitev živil v preteklem mesecu.

Cene mesa pa se niso niti v marcu spremenile, čeprav se je teletina na debelo podražila za približno 20 lir za kg. Redarji so ugotovili, da so nekateri mesarji v preteklem mesecu prodajali zlasti slabše vrste govejega in telečjega mesa po nekoliko nižji ceni od tiste, ki jo je zadnjič določil pokrajinski odbor za cene. Sicer pa so cene, ki jih določa pokrajinski odbor, najvišje in lahko vsak mesar prodaja meso po cenah, ki so nižje od najvišjih določenih cen.

Perutnina se je zlasti v zadnjem tednu preteklega meseca podražila za okrog 100 lir pri kg. Pred velikonočnimi prazniki so se tržaške mesnice dobro založile z jagnjetino, ki je obdržala v glavnem lanskoletne cene, razen v nekaterih primerih, ko se je za malenkost podražila. O trgovini z mesom je treba tudi omeniti, da so v marcu zabeležili ponovno znižanje količine prodaje zmrznjenega mesa, tako da so v središču mesta zaprli še eno prodajalno. Po drugi strani pa bodo kmalu odprli novo prodajalno zmrznjenega mesa v Škednju, kjer je baje večje povpraševanje po cenenem mesu. Neuspeh prodaje zmrznjenega mesa v Trstu, ki stane za več kot kot tretjino manj od sveže govedine, pripisujejo predvsem dejstvu, da mnogi Tržačani kupujejo meso onstran meje, kjer stane v lirah polovico manj kot v Trstu.

Cene olivnega in semenskega olja so ostale na februarski ravni, medtem ko se je maslo pocenilo za 20 do 30 lir pri kg. Tudi cene raznih salam in konserviranega mesa se niso spremenile. Kot smo že omenili, se je cena jajc zaradi dobre sezone znižala. Parmezan «Reggiano» pa je dosegel pretekli mesec doslej najvišjo raven, in sicer 2090 lir za kg.

Precej so se v marcu povišale cene svežih rib zaradi slabega lova. Ribarnica pa je bila v preteklem mesecu bolj založena z zmrznjenimi ribami, ki so jih prodajali po zmernih cenah. Zelenjadni trg je bil zadovoljivo založen in so se cene sezonskih povrtnin znižale, le cene južnega sadja, krompirja, cvetače itd. so se povišale. Nov radič in solata berivka pa sta bila tudi po 2000 odnosno 1600 lir za kg. Prav tako so prodajali prve beluše po 2000 lir za kg.

Novi poletni čevlji so se podražili za 5 odstotkov. Poleg tega pa se je v zadnjih tednih podražilo tudi drugo manufakturno blago.

V preteklem mesecu so mestni redarji strogo nadzorovali cene in kakovost kruha, zlasti tistih vrst, ki so se podražile. Pri tem nadzorstvu so ugotovili nekaj nepravilnosti in so naložili kršiteljem osem denarnih glob predvsem zaradi nerazstavljenih cen.

Magajna je predaval v Slovenskem klubu o potovanju po Maroku

Pred polno dvorano je včeraj v Slovenskem klubu predaval Mario Magajna o Maroku, tej najbolj slikoviti deželi v severni Afriki. (Prav pred nedavnim se je o tej deželi več govorilo v zvezi z ugrabitvijo opozicijskega voditelja Ben Barke, ki je živel v izgnanstvu v Franciji in za katerega se še sedaj prav ne ve, ali je živ ali mrtev.) Deželo, ki je postala neodvisna šele pred desetimi leti, je predavatelj obiskal lansko poletje. Prijetno je Magajna opisal svojo pot iz Oujida do Fesa, kjer se je seznanil z Zaidom (tega Magajnovega prijatelja poznamo tudi v Trstu že tako rekoč vsi). Po ogledu tega mesta je odpotoval v Meknes, «Versailles Maroka», nato pa v Marakeš, bivšo prestolnico Maroka. Po zanimivih doživetjih in spoznanjih v tem mestu ga je pot vodila še v Rabat, sedanje glavno mesto države. Seveda so predavanje ilustrirali številni barvni posnetki, ki so pokazali še Tetuan, kjer so še do pred kratkim vladali Španci, in pa Tanger, od koder se že vidi španska obala. Poslušalci, ki jih je vedno mnogo na Magajnovih predavanjih, so bili predavatelju zelo hvaležni.

IZREDNA SKUPŠČINA Z IZVOLITVIJO NOVEGA UPRAVNEGA SVETA

Z družbenim kapitalom 100 miljonov lir obnovljena redna aktivnost družbe «Orion»

Delničarji so: družba «Immobiliare finanziaria triestina», štivanska papirnica, industrijec Bruseschi in «Lloyd Adriatico di Assicurazioni»

Vprašanje obstoja tovarne «Orion» v industrijskem pristanišču je včeraj napravilo odločilen korak naprej. Na sedežu Tržaške hranilnice je bila izredna skupščina nove družbe «Orion s.p.a.», ki je bila sklicana takoj nato, ko je bil v New Yorku dosežen sporazum z ameriškim podjetjem «Crane».

Na skupščini so sklenili, da določijo družbeni kapital na 100 milijonov lir. Delnice so podpisali štirje člani nove družbe, in sicer «Società immobiliare finanziaria triestina» (ki jo je ustanovila Tržaška hranilnica), za 32,5 milijona lir, štivanska papirnica 22,5 milijona lir, industrijec Bruseschi 22,5 milijona lir in «Lloyd Adriatico di Assicurazioni» 22,5 milijona lir.

Na skupščini so tudi izvolili upravni svet družbe «Orion», ki ga sestavljajo: dr. Leo Paschi za «Immobiliare finanziaria», Bruseschi, odv. Vattovani za «Lloyd Adriatico» in grof Guarnieri za štivansko papirnico. V bližnji prihodnosti bi moral vstopiti v upravni svet še en član. Bruseschi je bil imenovan za pooblaščenega upravitelja družbe. Sedaj pričakujejo, da bo podjetje «Orion» v najkrajšem času začelo s svojo redno in polno dejavnostjo.

V JANUARJU IN FEBRUARJU

Uvoz in izvoz na avtonomnem računu

Po podatkih, ki jih je objavil koprski koordinacijski odbor za obmejne sporazume na Tržaškem in Goriškem, je dosegla vrednost izvoza v okviru avtonomnega računa za tržaško področje v prvih dveh mesecih letošnjega leta 1 milijardo 47.306.000 lir, medtem ko je vrednost uvoza znašala 714.154.000 lir; v okviru goriškega sporazuma je vrednost izvoza v istem času dosegla 929.031.000 lir, vrednost prometa v nasprotno smer pa 354 milijonov 972.049 lir. V prizadetih krogih na Koprskem ugotavljajo, da se je izvoz v Italijo v okviru obmejnih sporazumov letos ugodno razvil, saj je njegova vrednost napredovala za 214.593.000 lir v okviru tržaškega, in za 244.794.000 lir v okviru goriškega avtonomnega računa.

V krožku «Rodolfo Morandi»

Javna diskusija o Padoanovi knjigi

Danes ob 20.15 bo v dvorani kulturnega krožka «Rodolfo Morandi» (Trg Stare mitnice 11/II.) javna diskusija o knjigi «Abbiamo combattuto insieme — partigiani italiani e sloveni», ki jo je napisal bivši politični komisar brigade Garibaldi Natisone Giovanni Padoan (Vanni) in ki je pred kratkim izšla.

Pacienta pri zdravniku zadela srčna kap

Sinoči okrog 18. ure so prepeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice truplo 78-letnega upokojenca Giuseppa Stante iz Miramarskega drevoreda 47, ki je izdihnil zaradi srčne kapi. Predvčerajšnjim se je upokojenec pritoževal, da ga boli v prsih, zato mu je sin svetoval, naj se da pregledati. Stanta je včeraj popoldne odšel k zdravniku dr. Franci na Trgu Ulpiano 6, ko pa ga je zdravnik pregledoval se je Stanta nenadoma zgrudil vznak na majhnem ležišču in trenutek nato izdihnil. Potrdilo o smrti je izdal sam dr. Franca. Truplo je v mrtvašnici na razpolago sorodnikom.

Zdravstveno stanje ponesrečenega jamarja še vedno zelo resno

Zdravstveno stanje 28-letnega uradnika — jamarja Fulvia Breschija, ki se je predvčerajšnjim popoldne hudo ponesrečil, ko je padel v kraško jamo pri Samatorci, je še vedno zelo resno. Breschija so včeraj premestili s prvega kirurškega oddelka na nevrokirurški oddelek in zdravniki so ugotovili, da ima nesrečnik poleg udarcev in ran po levi strani prsi in dimljah z verjetnimi notranjimi poškodbami ter udarcev po nogah, tudi več poškodb in zlomov hrbtenice. V bolnišnici se trudijo, da bi mlademu jamarju rešili življenje.

Kot je znano, se je Breschi s skupino jamarjev predvčerajšnjim spustil v kraško brezno, da bi ga pregledal. Jamo so odkrili tehniki družbe za postavitev naftovoda, ko so s pomočjo buldozerov kopali globok jarek, v katerega bodo položili naftovodne cevi.

IZPRED TRŽAŠKEGA PRIZIVNEGA SODIŠČA

Motorist se je zaletel v tovornjak in nato v bolnišnici podlegel ranam

Šoferju tovornjaka so v prizivu znižali pogojno zaporno kazen od 4 na 3 mesece - Giovanni Pietrobon spet v svoji sobici

Pred tržaškim prizivnim sodiščem (predsednik Franz, tožilec Mayer, zapisnikar Parigi) se je moral zagovarjati včeraj 30-letni Severino Rusalen iz Gradeža, ki je bil obtožen, da je zaradi neprevidnosti nenamerno ubil 42-letnega Maria Battistutta iz Papiriana.

Smrtna nesreča se je pripetila 17. avgusta predlani ob 7.50 na križišču državne ceste št. 14 in ceste, ki povezuje to z državno cesto št. 202. Gre, kot je znano, za precej široko križišče, ki je oddaljeno morda dva km od Tržiča.

Ob omenjeni uri se je Rusalen pripeljal s svojim težkim tovornjakom s prikolico iz Tržiča. Ker je nameraval na križišču zaviti na levo ter se po blagem klancu povzpeti do državne ceste št. 202, je že prej s smerokazom opozoril druge avtomobiliste, da bo zavil na levo. Pri tem je tudi nekoliko zavrl hitrost svojega težkega vozila. To okoliščino je potrdil tudi priča Raffaele Ieram. Rusalen je zavrl hitrost tovornjaka tudi zato, ker je po cesti iz Trsta prihajala v nasprotni smeri skupina štirih ali petih avtomobilov. Šofer tovornjaka ni popolnoma zavrl svojega vozila ampak se je rahlo pomikal naprej proti sredini cestišča. Ko so bili avti mimo, je pritisnil na plin, da bi čimprej prečkal sredino križišča. Prav v tistem trenutku je prišlo do nesreče. Rusalen ni namreč opazil (morda tudi zato, ker ga je slepilo sonce, ki mu je svetilo nasproti) motorista, ki je sledil avtomobilom. Pritisnil je sicer na zavore, toda zaman. Motor je udaril ob težko vozilo, a motorist je odletel na desno stran ceste v smeri vožnje. Udarec je bil tako močan, da se je na tovornjaku razbil žaromet ter skrivila pločevina na prednjem delu. Posledice trčenja pa so bile še hujše za nesrečnega Battistitto, ki je dobil lobanjsko travmo, si zlomil obe stegnenici, a poleg tega mu je tovornjak pri trčenju skoraj popolnoma odsekal levo roko pri zapestju. Rusalen mu je takoj nudil prvo pomoč, a neki drug avtomobilist je poklical rešilni avto iz Tržiča. Ponesrečenca so takoj prepeljali v civilno bolnišnico v Tržiču, kjer pa je po petih dneh izdihnil zaradi hudih poškodb.

Prva obravnava je bila lani na goriškem kazenskem sodišču. Sodniki so tedaj spoznali Rusalena za krivega ter ga obsodili pogojno in brez vpisa v kazenski list na 4 mesece zapora. Poleg tega so mu odvzeli vozniško dovoljenje za 6 mesecev.

Obsojenec se je pritožil proti tej razsodbi na tržaško prizivno sodišče, trdeč, da na vsak način ni bil samo on kriv za tragični dogodek. Poudaril je, da se je Battistutta peljal skoraj po sredini ceste, da ni niti malo zavrl motorja, ali pa se skušal izogniti na desno prihajajočemu tovornjaku. Rusalen je zahteval, naj ga prizivni sodniki oprostijo, ker dejanje ni kaznivo, ali pa vsaj zaradi pomanjkanja dokazov. Na vsak način pa bi morali upoštevati vsaj delno krivdo pokojnega Battistutte. Pripomniti moramo še, da Battistuttova žena ni nastopila kot zasebna stranka na obravnavi prve stopnje v Gorici, ker ni pravočasno zvedela, kdaj se bo ta vršila. Vdova je potem vložila prošnjo na prizivno sodišče, toda to je ni upoštevalo, ker je bil rok za nastop že zapadel.

Obtoženec se ni udeležil obravnave pred prizivnim sodiščem. Javni tožilec je zahteval, naj sodniki potrdijo prvotno razsodbo, obramba pa je utemeljila razloge, ki so jo napotili, da vloži priziv.

Prizivni sodniki so imeli za potrebno, da na podlagi čl. 133 cestnega zakona delno spremenijo razsodbo v prid obtožencu. Temu so zmanjšali kazen na 3 mesece zapora, a v ostalem so potrdili prvotno razsodbo.

* * *

Pred dnevi je tržaško porotno sodišče sklenilo na seji za zaprtimi vrati, da se dovoli Giovanniju Pietrobonu, da se ponovno vseli v svojo sobico v poslopju št. 70 v Ul. Molino a vento. Kot smo že poročali, je porotno sodišče oprostilo Giovannija Pietrobona obtožbe bratomora zaradi pomanjkanja dokazov.

V prisotnosti oproščenca so karabinjerji odstranili sodnijske pečate z vrat in tako dovolili Pietrobonu, da je stopil v svojo sobo.

Žrtev nenavadne nesreče je postal včeraj zjutraj 29-letni Danilo Saccomani iz Ul. Santi 3, ki se je po Ul. Cisternone peljal na lambreti TS 31341 proti središču. Saccomani je bil namenjen v službo, med vožnjo pa se je v njegovo lambreto z vso silo zaletel pes volčjak in povzročil njegov padec. Pri nesreči se je Saccomani pobil po zatilju, glavi ter se ranil po nogah. Z zasebnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico, kjer se bo moral na nevrokirurškem oddelku zdraviti 10 dni. O zadevi so bili obveščeni karabinjerji s postaje na Greti. Ti so uvedli preiskavo, da bi izsledili lastnika psa.

CENE NA ZELENJAVNEM TRGU NA DEBELO 12.4. t. l.

pomaranče	36	235	129
limone	83	129	112
banane	180	270	250
jabolka	41	235	83
hruške	83	188	118
domača pesa	80	250	150
uvožena pesa	50	88	63
karčofi iz Puglie	18	20	19
karčofi iz Romanje	40	50	45
zelje	—	153	—
cvetača	59	165	129
cikorija iz Puglie	24	53	47
cikorija od drugod	70	118	94
solata domača	200	700	450
solata razna	38	313	150
krompir	45	118	70
grah	281	318	282
paradižnik	259	153	294
zeleni radič domači	150	900	220
zeleni radič uvoženi	125	150	130
špinača domača	80	200	140
špinača uvožena	88	125	100

V prvem stolpcu so najnižje, v srednjem najvišje in v tretjem povprečne. cene.

TRADICIONALNA UDELEŽBA SOSEDNE DRŽAVE

Tudi letos bo Jugoslavija močno zastopana na velesejmu

Kolektivna razstava v Palači narodov, lesna razstava in gastronomski park

Jugoslavija bo tudi letos prisotna na tržaškem velesejmu z običajno kolektivno razstavo v Palači narodov in na lesni razstavi. Poleg tega pa bodo jugoslovanska podjejta prodajala v gastronomskem parku svoje specialitete, ki imajo kakor znano številne ljubitelje med tržaško publiko. V Palači narodov bodo jugoslovanska podjetja zavzela s kolektivno razstavo običajni razstavni prostor; letos pa nameravajo v njenem okviru posvetiti posebno pažnjo turizmu in možnostim, ki se odpirajo na tem področju bodisi glede obiskovanja domačih turističnih postojank, bodisi kar zadeva turistično sodelovanje s sosednimi italijanskimi organizacijami.

V okviru lesne razstave bodo tudi letos nastopila najvidnejša jugoslovanska izvozna podjetja iz prizadete stroke, in sicer podjetji «Slovenijales» in «Lesnina» iz Ljubljane, dalje «Exportdrvo» iz Zagreba, «Jugodrvo» iz Beograda ter «Šipad» iz Sarajeva. Tudi v lesnem paviljonu odnosno na odprtem prostoru pred njim bo jugoslovanska razstava letos zavzela približno isto površino kakor lani.

Udeležba naše dežele na razstavi obrti v Florenci

Od 23. aprila do 8. maja bo v Florenci 30. mednarodna razstava obrti. Ta razstava je velike važnosti, saj se je je udeležilo lani 3.394 razstavljavcev, od katerih 710 inozemskih, ki so prišli iz 39 držav. Obiskovalcev je bilo 650.000, kupčij pa je bilo sklenjenih za 4 milijarde 800 milijonov lir. Letos bo za udeležbo dežele na razstavi skrbela ustanova ESA (Ustanova za razvoj obrti), ki je opravila široko izbiro obrtne proizvodnje v deželi, tako da se bo udeležilo florentinske razstave kakih 50 obrtnih podjetij iz dežele z najboljšimi izdelki. To nam daje upanje, da se bo deželna obrt v Florenci močno uveljavila.

Lastnik na izletu tatovi v vili...

Neznani tatovi so predvčerajšnjim med 14.45 in 19.45 vdrli v samotno hišico v Vižovljah 9/6 in pokradli za 250.000 lir zlatih predmetov. Tatovi so izkoristili priložnost, ko je lastnik hišice, 40-letni delavec Josip Kravanja, z družino odšel na popoldanski izlet v Gorico in pustil zapuščeno hišo, ki stoji bolj na samem, približno 200 metrov od ceste skrita v zelenju. Tatovi so prišli do stavbe, kjer so našli ograjo in jo prislonili na zid. Ograja je tako postala lestev, da so po njej splezali do okna kopalnice, kjer so razbili steklo in tako prišli v notranjost. Podrli so vrata kopalnice in nato še vrata spalnice, ki so bila zaklenjena. V spalnici so prebrskali vse predale in omare, dokler niso dobili, kar so iskali. Pobrali so zlate zapestnice, verižice in zaponke, nakar so še v kuhinji ukradli 5000 lir. Neznanci so nato skočili skozi okno z višine treh metrov v živo mejo in se nemoteno oddaljili.

Tatvine se je zavedel Kravanja, ko se je zvečer vrnil iz Gorice. Zglasil se je na komisariatu v Devinu in agenti so uvedli preiskavo, da bi izsledili neznance.

Pri ritenski vožnji je udarila v dekle

Na opazovalni oddelek bolnišnice so včeraj popoldne s prognozo okrevanja v 7 dneh sprejeli 19-letno delavko Floretto Filipja iz begunskega taborišča na Padričah št. 60, ki se je pobila po desnem kolenu. Ponesrečenko je v bolnišnico s svojim avtom fiat 1100 TS 25535 prepeljala 53-letna Elvira Brandolin por. Zanini iz Ul Silvio Pellico 10. Filipa je povedala, da je malo prej na zebrastem prehodu blizu Ul. Mazzini prečkala Trg Goldoni. Tedaj jo je z zadnjim delom avta zadela Brandolinova, ki je zavozila ritenski, da bi se ponovno postavila na prehod pred semaforjem, odkoder je po pomoti zavozila naprej, ko se je na semaforju že prižgala rdeča luč.

Z varekino si je pripravil zdravilo

68-letni upokojenec Galliano Padovan iz Ul. Santi Martiri 12 je živčno bolan in je doslej poskusil številna zdravila. Zelo verjetno ni nič pomagalo, včeraj pa je prišel do zamisli, ki ga je spravila v bolnišnico. Da bi ublažil vznemirjenost, ki ga je mučila, si je pripravil posebno zdravilo. Natočil si je varekino in jo razredčil z vodo, potem pa tekočino izpil. Kot je bilo pričakovati, so Padovana nekaj minut kasneje napadli hudi želodčni krči in njegovi domači so morali poklicati bolničarje RK. Padovana so odpeljali v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 4 dneh sprejeli na drugi medicinski oddelek.

V ZAPORU ZAKLJUČENA PUSTOLOVŠČINA

Pijan šofer v ukradenem avtu

Z agenti najprej v bolnišnico, nato na kvesturo in končno v zapor s tremi obtožbami na grbi

20 let stari radiotehnik Ugo Alzetta iz Ul. Lorenzetti 54 si je prejšnjo soboto nakopal celo vrsto nevšečnosti, ker je pregloboko pogledal v kozarec in nato ukradel avto. Policisti so ga prijavili sodišču zaradi tatvine, poskusa tatvine in vožnje avta v vinjenem stanju, vse z obteževalnimi okoliščinami. Alzetto so že aretirali in pospremili v zapor.

Prejšnjo soboto zvečer se je 47-letni šofer Terzo Alles z Reške ceste 127 v svojem avtu vračal proti domu, ko je nenadoma zagledal pred seboj fiat 600 TS 68404, ki je bil ustavljen počez na cesti, v njem pa je sedel Alzetta. Alles je mislil, da se šofer v fiatu 600 počuti slabo, zato mu je priskočil na pomoč. Toda takoj se je zavedel, da je Alzetta pijan. Alles je neznancu na vsak način hotel pomagati, zato se je ponudil, da bi ga zapeljal domov. Pijani Alzetta je sprejel ponudbo, ni pa imel ključev za vžig motorja. Pijano je potem začel razlagati Allesu, da je avto last njegovega očeta in da za vžig motorja zadostuje izvijač, ker da je ključe pozabil doma. Alles je vžgal motor s pomočjo izvijača in zapeljal avto in Alzetto v Ul. Costalunga, v dobri veri, da Alzetta stanuje v tisti ulici, kot je pač povedal.

Alles je nato odšel po svoj avto in da bi se vrnil domov, zapeljal v Ul. Costalunga. Na svoje veliko presenečenje je tedaj opazil, da je Alzetta s silo vlekel kljuko na vratih fiata 600 TS 72751, ki ga je tam parkiral 43-letni Costanzo Primiliano iz Ul. Patrizio 6.

Šele tedaj je Alles zasumil, da je imel opravka s pijanim tatičem, zato je obvestil agente letečega oddelka, ki so nekaj minut kasneje Alzetto prijeli. Odpeljali so ga najprej v bolnišnico, nato pa na kvesturo na zaslišanje. Izkazalo se je, da je Alzetta prvi fiat 600 ukradel v Ul. Rossini, kjer ga je pustil uradnik Angelo Carucci iz Ul. Capodistria 26, kateremu so šele agenti povedali, da so mu ukradli avtomobil. Alzetto so seveda po zaslišanju prijavili in odpeljali v zapor.

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

ob 20-letnici Dijaškega doma

BO V PETEK, 15. APRILA
OB 20.30 URI
V KULTURNEM DOMU
V TRSTU

Spored:

Nagovor.
J. S. Bach: KONCERT ZA 2 KLAVIRJA IN GODALNI ORKESTER v C-duru. (Izvaja orkester Glasbene matice, vodi gojenec dirigentskega tečaja Janko Ban. Solista: Mojca Šiškovič in Pavel Kodrič.)
ZBOROVSKA RECITACIJA KAJUHOVIH PESMI. (Recitirajo gojenci Slovenskega dijaškega doma v Trstu.)
Balet: SLOVANSKI PLES (Izvajajo gojenke Slovenskega dijaškega doma v Trstu.)
Filibert Benedetič, bivši gojenec bere svoje pesmi.
Balet: MY FAIR LADY — ritem. (Izvaja gojenka baletne šole v Slovenskem dijaškem domu.)

Odmor

B. Smetana: PESEM ČEŠKIH KMETOV. (Izvaja bivši gojenec Erminij Ambrozet na klavirju.)
Balet: PIZZICATO. (Izvaja gojenka baletne šole v Slovenskem dijaškem domu.)
Marko Kravos, bivši gojenec bere svoje pesmi.
L. M. Škerjanc: INTERMEZZO ROMANTIQUE za violino in klavir. (Izvaja bivši gojenec Silvan Križmančič, pri klavirju Erminij Ambrozet.)
Balet: Valček «MED ZVEZDAMI». (Izvajajo gojenke baletne šole v Slovenskem dijaškem domu.)
O. Župančič: DUMA. (Zborovsko recitacijo izvajajo gojenci Slovenskega dijaškega doma.)

Vstopnina 500 lir, za dijake 200 lir. Predprodaja vstopnic v četrtek 14. in petek 15. t. m. v Tržaški knjigarni Ul. sv. Frančiška 20 in v petek eno uro pred pričetkom akademije v Kulturnem domu.

Prosvetno društvo «Igo Gruden» iz Nabrežine

priredi danes, dne 13. t. m. ob 20.30 uri v društvenih prostorih predavanje z diapozitivi

«POT V PLANINE»

Predavali bodo člani SPDT.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL

uprizori v nedeljo, 17. aprila ob 17.30 v prosvetni dvorani na Opčinah ljudsko igro Cvetka Golarja

DEKLE Z ROŽMARINOM

Režija: Stane Raztresen.

Maturanti slovenske gimnazije in učiteljišča v Kopru prirejajo v soboto, 16. t. m., s pričetkom ob 20. uri v vseh prostorih hotela Adrija v Ankaranu

MATURANTSKI PLES

Pokrovitelj prireditve je predsednik koprske občinske skupščine Dušan Barbič.

Igra priznan orkester Chorus, iz Ljubljane.

Vljudno vabljeni!

Gledališča

VERDI

V petek, 15. aprila bo v gledališču Verdi tretji koncert spomladanske simfonične sezone. Orkester gledališča Verdi bo vodil Arturo Basile sodeloval pa bo violinist Cristiane Rossi. Program bo obsegal:

Weber-«Oberon» (uvertura); Mendelssohn — Koncert za violino in orkester op. 64; Chailly — Fantazija za orkester; Chavez — Simfonija «Indija».

Zadnji dve skladbi bosta v Trstu prvič izvajani.

Nadaljuje se prodaja vstopnic.

Kino

Nazionale 16.00 «Django» Eastmancolor. Franco Nero, Loredana Nusciak. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Arcobaleno 16.00 «Agente spaziale K-1» Technicolor.
Excelsior 16.00 «Matt Helm il Silenziatore» Technicolor. Dean Martin. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Fenice 15.00 «L'armata Brancaleone» Technicolor. Vittorio Gassman, Catherine Spaak, Gian Maria Volontè.
Eden 16.00 «Per un pugno di donne» Technicolor. Elvis Presley, Julie Adams.
Grattacielo 15.30 «A caccia di spie» Metrocolor. David Niven, Françoise Dorleac.
Alabarda 16.30 «7 pistole per i Mac Gregor» Colorscope. Robert Wood.
Filodrammatico 16.30 «Agente S3S operazione uranio» Colorscope. Thomas Alder.
Aurora 16.30 «Notti e donne proibite» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.45 «Agente 007 operazione Thunderball» Technicolor. Sean Connery.
Garibaldi 16.30 «Capitan Furia» Victor Mac Lagen.
Capitol 16.00 «Dio come ti amo» Gigliola Cinquetti.
Impero 16.00 «Signore e signori» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 15.30 «I quattro figli di Katie Elder» Technicolor. John Wayne. Dean Martin.
Moderno 16.00 «La grande corsa» — Technicolor. Nathalie Wood. Tony Curtis. Zadnje predstave.
Astra 16.30 «Il trionfo di Tom e Jerry».
Ideale 16.00 «Le voci bianche» Technicolor. Paolo Ferrari. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16.00 «L'uomo che vinse la morte» Peter Van Eyck. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Astoria Počitek.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V dneh 10., 11. in 12. aprila 1966 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 30 oseb.

UMRLI SO: 92-letni Carlo Alberto Renner, 43-letni Franco Rossi, 67-letna Marija Gabrijelčič por. Nibrant, 81-letna Maria Cotterle vd. Maniago, 78-letna Carolina Ussaj, 91-letni Francesco Dellorusso, 90-letni Celeste Tampellini, 78-letni Carlo Stangafero, 68-letna Adela de Conedera por. Bacigalupo, 79-letni Alberto Scomparin, 72-letni Luigi Trevisan, 66-letni Vittorio Stolfa, 71-letni Eugenio Rosignano, 74-letni Alfredo De Angelis, 73-letni Valerio Cernivani, 43-letni Ermanno Fioranti, 64-letna Vittoria Zivec por. Skabar, 36-letni Giovanni Vemer, 79-letni Edoardo Gasperini, 84-letna Maria Karis por. Prodan, 78-letna Ida Aradi vd. Fabricci, 64-letni Andrej Cok, 71-letna Giovanna Kes vd. Musizza, 68-letna Maria Fradel por. Pless, 71-letna Annunziata Blaschich vd. Zanini, 76-letna Concetta Ficich vd. Cioccolanti, 86-letna Paola Franceskin vd. Armanini, 3 dni stara Cristiana Privato, 89-letna Maria Pangerc vd. Gerbec, 68-letna Maria Pozzetto vd. Toffolo.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Mizzan, Trg Venezia 2.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Vielmetti, Trg della Borsa 12; G. Papa, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

OBČNI ZBOR KMETIJSKEGA KONZORCIJA

Člani kmetijskega konzorcija v Trstu so vabljeni na redni občni zbor, ki bo 24. aprila 1966 ob 10. uri v prvem sklicanju in po potrebi v drugem sklicanju ob 10. uri 8. maja 1966 v dvorani Združenja trgovcev v Trstu v Ul. S. Nicolò 7.

PREDSEDNIK
(dr. Leone Brunner)

LADJE V PRISTANIŠCU

Maria Berlingieri, C. di Messina, Enotria, Lily Lauro, Ravello, Pantera, Saipa II, A. Volta, Isarco, Monfiore, P. Carmelina, Alba (It.); Jelsa, Orjula, Zaton, Orebic, Bohinj, Zlarin, Beograd Primosten (Jug.); Korbach (Nem.); S. Cloud, Ronda (Liban); Tiran (Sp.); Fiorita, Thalis (Li.); Scandinavia (Sv.); Valeria, Surma (Pa.); Vostok (SZ); Skenderbeg (Al.); Calipso, S. Maris II (Gr.); Eirini (Br.); Sighaug (Nor.).

Mali oglasi

TAPETNIKE strokovnjake, kvalificirane — stalna služba — išče Perizzi, Viale D'Annunzio 27.

PRODAM malo poslopje z dvema prodajalnama in konfortno stanovanje (samoupravno ogrevanje) z vrtom v Ulici P. Revoltella nasproti Scala Bonghi, privatniku brez posrednika. Ogled danes 3. tm. in v sredo 6. tm. v popoldanskih urah.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novo:
Kajetan Kovič:
OGENJVODA L 500.—

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 13. t. m. ob 19.30 uri Panavision film:

LA STRADA DEL CRIMINE
(POT ZLOCINA)
Igrajo: JOANNE WOODWARD, STUART WITMAN in EDWARD MULHARE

Kino na Opčinah

predvaja danes, 13. t. m. ob 18. uri Technicolor film Omarja Sivorija za ljubitelje športa:

IDOLI CONTRO LUCE
(Ljubljenci z druge plati)
Igrajo: SIVORI, GIROTTI MASSIMO, VALERIA GIANGOTTI

PONOVNO SO SE ODPRLA VRATA BURBONSKE PALAČE

Sprememba politike samo v primeru ko bi de Gaulle umrl

Francoski komunisti izjavljajo, da bodo podprli de Gaullovo politiko Guy Molletovi socialisti ostajajo zvesti atlantizmu - Poizkus povezave socialistov z desničarskimi skupinami, do katere pa ni prišlo

Te dni se bodo po izvolitvi poglavarja države in sestavi nove vlade prvič odprla poslancem vrata Burbonske palače. Trije dnevi so predvideni za splošno debato. Besedo bo najprej imel — kot narekuje običaj — premier Pompidou, ki bo prikazal osnovne smernice dela nove vlade, za njim pa bo opozicija vse to izpodbijala in, če bo potrebno, postavila vprašanje zaupnice.

Se do pred nekaj dnevi je bilo skoraj gotovo, da bo opozicija skušala vlado zrušiti. Pobudo so bili dali socialisti, prijatelji Lecanueta pa so bili naklonjeni tej parlamentarni igri, tembolj, ker se je računalo, da bi vladna večina utegnila ne prejeti glasov, ki so ji sicer potrebni, namreč glasov prijateljev bivšega ministra Giscarda d'Estainga. Teh 35 glasov neodvisnih republikancev — je računala opozicija — je treba usmeriti proti vladi, če se bo zanetil spopad okrog trenutno poglavitnega spornega vprašanja, zadevajočega izstop Francije iz atlantskega pakta.

Od prejšnjega četrtka pa je ta gotovost izginila. Ne samo, ker neodvisni republikanci Giscarda d'Estainga ne bodo nastopili proti vladi, čeprav se ne strinjajo z de Gaullovo politiko v odnosu do ZDA in NATO, marveč tudi zaradi tega, ker je postalo popolnoma jasno, da komunistični poslanci ne bodo skušali zrušiti de Gaullove vlade v zvezi z vprašanjem atlantskega pakta. Socialisti so računali, da bodo komunisti to grenko tableto požrli v imenu enotnosti levice, ki se zanjo zavzemajo.

Točno je, da je v teku volilne kampanje generalni sekretar KP, Waldeck Rochet, v nekem intervjuju dejal, da francoski komunisti ne postavljajo vprašanja izstopa dežele iz atlantskega pakta kot prvi pogoj njihove povezave z ostalimi silami levice, ki so zapovrstjo vse za pristno sodelovanje, tudi vojaško, z Amerikanci.

Je pa prav tako tudi točno, da je to bilo rečeno takrat, ko se vprašanje ni pojavljalo kot primarno. Tudi po volitvah je Waldeck Rochet, ob priložnosti televizijskega srečanja s časnikarji, ponovil isto misel. Vendar ni bilo težko opaziti, da o tem ni hotel mnogo govoriti, ker mu je tedaj bila glavna skrb, da socialiste, Mitteranda in radikale pripravi na razgovore okrog skupnega programa za bodoče volitve.

Zdaj pa je položaj nekoliko drugačen. Predvsem ni Federacija socialistične in demokratske levice (ki so v njej zbrani socialisti, radikali in politični klubi) pokazala prav nobene pripravljenosti, da bi čimprej sedla za isto mizo s komunisti. Drugič je de Gaulle odpravo atlantskih oporišč s francoskega ozemlja, kot tudi izstop francoskih častnikov in vojaških enot iz NATO, postavil za neogibno nalogo, določil celo datume ter zavrnil sleherno misel, da bi v tem popustil.

Spričo takšnega položaja so taktični računi notranje narave neogibno morali priti na drugo mesto, kot so tudi vse politične sile morale jasno izraziti svoje mnenje o de Gaullovem ukrepu. Saj gre končno za izredno pomembno potezo, ki utegne imeti velike posledice ne samo za Francijo, temveč v mednarodnem merilu.

V tem trenutku se je ponovno pokazalo, da ima Francija pravzaprav dve levici, ki na najvažnejša vprašanja svetovnega miru gledata s popolnoma nasprotnih si stališč. Francoski komunisti so izjavili, da bodo podprli de Gaullovo politiko, ne glede na namene, na osnovi katerih se je rodila. «Ukrepi, ki jih je glede NATO sprejela degolistična oblast,» je napisal član politbiroja KPF, Etienne Fajon, «predstavljajo korak v smeri, ki smo jo bili mi predlagali še pred de Gaullom. Naj se na nas potemtakem, ne računa kot s tistimi, ki bi te ukrepe utegnili obsoditi.»

Podobna so tudi stališča male Združene socialistične partije. Guy Molletovi socialisti pa so ponovno pokazali svojo privrženost atlantizmu, Ameriki in njenemu orožju. V komunikeju, ki je bil objavljen po sestanku ožjega vodstva Socialistične stranke, je bil zelo jasno obsojen de Gaullov korak, ker menda «umik ameriških čet iz Francije slabi kolektivno varnost, katere v pričakovanju splošne razorožitve zagotavlja mir.

Predstavnik socialistične parlamentarne skupine v Burbonski palači je, skladno z navodili svoje stranke, stopil v stik z desničarskimi skupinami, da bi izdelali skupen tekst, v katerem bi se parlament pozval, naj zruši vlado. Niso pa vsi socialisti bili mnenja, da predstavlja ta stik najbolj pametno potezo: volivci, ki so skupni nastop levice na predsedniških volitvah razumeli kot začetek odaljevanja od raznih kombinacij z desničarji, bi to utegnili oceniti kot zapuščanje linije, kot jo je v takratni priložnosti simboliziral Mitterand. Spričo tega se je od tega odstopilo in se raje poizkušalo, da bi socialisti sami ali skupno z radikali sestavili tekst, ki bi vladno politiko obsodil v celoti in ne samo v odnosu do atlantskega pakta.

Komunisti — mislijo nekateri — bi v tem primeru lahko glasovali proti Pompidouju in bi jih ne motilo, če bi za takšen tekst, ki bi ne bil delo desnice, glasovali tudi prijatelji konservativca Lecanueta, torej katoliško MRP in neodvisni.

V opoziciji pa si nihče, ki je realističen, ne ustvarja iluzij, da bi glasovanje o zaupnici v sedanjem trenutku moglo zrušiti vlado. Namen je samo pokazati, kako pretežni del poslancev ne odobrava režimske politike. Ta moralni učinek bi kot posebno ugoden argument imel služiti v skorajšnji predvolilni kampanji. Parlament — kot trenutno stoje stvari — ne more spremeniti de Gaullove zunanje politike. Nekateri pa kar javno pričakujejo nekaj drugega: da bi, namreč, de Gaulle umrl. Tako na primer Lecanuet in Dean Acheson.

Lecanuet je pozval Amerikance, naj bodo potrpežljivi in naj ne trgajo zvez s Parizom, ker da «čas dela za nas», češ, ko de Gaulla ne bo več, se tudi njegova politika ne bo nadaljevala. Acheson je pa bil bolj grob in je kar naravnost dejal: «Prišel bo trenutek, ko de Gaulla ne bo več med nami. Takrat bo Francija spet začela živeti». Acheson je osebni svetovalec Johnsona, do kod so se, torej, stvari že razvile?!

J. PALAVRŠIČ

Pred petimi leti prvi človek v vesolju: Jurij Gagarin

Pet let od prvega vesoljskega poleta

Napovedi Ciolkovskega so se uresničile - Čeprav smo šele na pragu nove dobe, je obračun izreden

Prvega maja 1933 — torej pred triintridesetimi leti — je «oče rakete» skromen ruski znanstvenik Konstantin Ciolkovski s svojega doma v tedaj majhnem ruskem mestu Kalugi po radiu spregovoril množicam sovjetskih državljanov, ki so se zbrali na Rdečem trgu v Moskvi, da bi proslavili praznik dela in delovnih ljudi. V svojem govoru je Ciolkovski tedaj rekel:

«Globoko sem prepričan, da bo ena mojih sanj — kozmični polet, za katerega sem iskal in tudi našel teoretično osnovo — postal stvarnost. Polnih štirideset let sem se ukvarjal z raketnim motorjem in sedaj sem prepričan, da bodo mnogi od vas priče prvega poleta skozi atmosfero. Junaki, ljudje pogumnih src bodo odprli nove letalske proge z Zemlje na Luno, z Zemlje na Mars, iz Moskve na Luno, iz moje Kaluge na Mars.»

Konstantin Ciolkovski je bil po poklicu sicer učitelj, vendar tudi velik in drzen znanstvenik, njegove napovedi pa so se uresničile verjetno še preden si je to sam zamišljal, kajti samih 28 let po tej njegovi napovedi se je človeku že odprla pot v vesolje. Na včerajšnji dan pred petimi leti je svet obnemel: mladi sovjetski kapetan Jurij Gagarin je s svoje krožne poti okoli Zemlje pošiljal pozdrave vladam in narodom dežel, nad katerimi je v svoji vesoljski kabini letel. Že tri leta prej je značilni signal «bip-bip-bip» prvega sovjetskega umetnega satelita najavil novo dobo v zgodovini človeštva, dobo astronavtike. Toda presenečeni in hkrati navdušeni svet ni pričakoval, da se bo v tako kratki dobi po prvem uspehu tehnike tudi človek tako opogumil, da se bo sam, osebno povzpel v vesolje, da bo premagal težnostno silo Zemlje, ki ga je vso dobo do tega dne prikopala nase.

Od tedaj je minilo pet let, vsekakor kratka doba, ki pa je po uspehih, ki so bili na tem področju doseženi, bolj bogata kot katera koli doba v vsej zgodovini človeštva. Že samo naštevanje vseh dosežkov, ki so bili v tem kratkem času uresničeni, bi bila dolgo in predolgo. Kako nagel je razvoj astronavtike, nas prepriča že dejstvo, da tudi spektakularni dosežki na področju astronavtike, kot so na primer poleti vesoljske trojke v ladji «Voshod» v oktobru 1964 in celo «prvi sprehod» po vesolju sovjetskega kozmonavta Leonova od 18. marca 1965, ne buri več človeka, kajti največje presenečenje, največje navdušenje je povzročil sam Jurij Gagarin in vsa poznejša presenečenja so vedno le odsev tega prvega, največjega.

Medtem so bili izvršeni veliki podvigi tudi s strani ameriških znanstvenikov in kozmonavtov, začenši z njihovimi orbitalnimi poleti v vesoljski ladji «Mercury» z enim astronavtom in lani dveh astronavtov z vesoljskimi ladjami «Gemini», katerih ena je ostala v vesolju polnih 14 dni.

Največji dosedanji dosežki na tem področju pa so vendarle sovjetski dosežki s kozmičnimi sondami vrste Luna: dosežki z «Luno 9», ki je bil prvi umetni satelit ,ki je blago pristal na zemljinem satelitu, in «Luno 10», ki je postala prvi umetni satelit naše sosede.

Na vsak način je obračun, ki ga po petih letih od prvega človekovega poleta z vesoljsko ladjo danes delamo, izreden. V samih petih letih so bili doseženi tolikšni uspehi, kakršnih ni znanost in tehnika nikoli dosegla v tako kratki dobi. In vendar smo danes šele v začetku te čudovite nove dobe, saj se človek kljub vsem dosedanjim uspehom šele loteva prodiranja v vesolje. Če smo glede tega, kljub vsemu, vendarle tako «skromni», vendarle smemo in moramo poudariti, da je rezultat osmih let, kolikor je že stara «doba vesolja» od 4. oktobra 1957, ko so Sovjeti poslali okoli Zemlje svoj prvi umetni satelit, tako ogromen, da brez obotavljanja lahko trdimo, da astronavtika odpira novo dobo v zgodovini človeštva.

Jurij Gagarin upa, da bo še letel

VARŠAVA, 12. — *Prvi sovjetski kozmonavt Jurij Gagarin je dopisniku poljske tiskovne agencije v Moskvi dal intervju, ki so ga danes objavili nekateri varšavski listi. Jurij Gagarin, ki se pripravlja, da bo v teh dneh slavil peto obletnico svojega vesoljskega poleta, je med drugim rekel:*

«Pred petimi leti ni nič kazalo, da se bo raziskovanje kozmosa razvijalo tako naglo. Sovjetska zveza je v tem razdobju izvedla osem poletov, pri katerih je sodelovalo 11 kozmonavtov. Predvideni načrt smo prekoračili. Dosegli smo pomembne uspehe pri izdelovanju nosilnih raket in vesoljskih ladij. Vesoljska ladja «Voshod», na kateri sem 12. aprila 1961 opravil svoj polet, je danes že — v muzeju. Sovjetski kozmonavti so preizkusili že vesoljske ladje za dva in tri potnike. Nosilne rakete, s katerimi danes razpolagamo, dopuščajo odpošiljanje v krožno pot okoli Zemlje tudi večje predmete.»

«Prihodnjih pet vesoljskih let — je dodal Gagarin — bodo še bolj zanimiva. Menim, da bodo sovjetski kozmonavti v tem času pristali na Luni. Pred poletom človeka na Luno bo več raziskav področja v neposredni bližini Zemlje in še posebej v pasovih radiacij, da bi se proučil njihov vpliv na človeški organizem med poletom v vesoljski ladji.»

Gagarin je v svojem intervjuju še rekel:

«Sovjetska zveza še dolgo raziskuje ta področja s pomočjo satelitov vrste «Proton» in «Kozmos». Izpopolnjen bo tudi sistem za popravljanje krožnih poti, za pilotiranje in za vesoljsko plovbo, kakor tudi sistem za izstrelitev ladje proti Luni ter za pristanek na našem satelitu.»

Na vprašanje poljskega dopisnika, naj pojasni pomen izraza, ki ga je uporabil v nekem članku, ki ga je pred kratkim objavil v nekem sovjetskem periodičnem listu in v katerem je zatrjeval, da so sovjetski kozmonavti «v stanju pripravljenosti štev. 1», je Gagarin odgovoril:

«Izraz 'stanje pripravljenosti štev. 1' je vzet iz terminologije letalcev. Ta izraz pomeni, da je pilot pripravljen poleteti, brž ko dobi ukaz. Isti pomen ima to tudi za sovjetske kozmonavte.»

Jurij Gagarin je končno še rekel: «Nameravam še nadalje ostati pilot-astronavt in sem zadovoljen s poklicem, ki sem si ga izbral, pa čeprav je ta zelo naporen in zahteva stalni študij; tudi po poletu, ki sem ga bil opravil. Ta študij predstavlja del priprav za prihodnje vesoljske polete, katerih se bom, kot upam, udeležil.»

Odkriti dokumenti z dne 25. VII. 1943

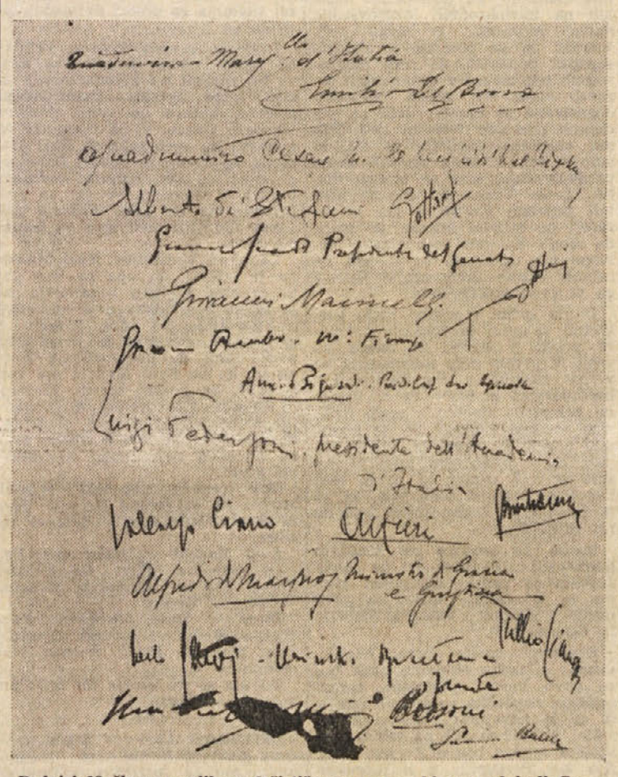

Podpisi 19 članov «velikega fašističnega sveta», ki so podpisali Grandijev dnevni red, s katerim je bila Mussoliniju izražena nezaupnica

Po triindvajsetih letih so pred kratkim odkrili dokumente v zvezi z znanimi dogodki v noči med 24. in 25. julijem 1943, ko je bila zapečatena usoda fašizma. Dokumenti obsegajo: Grandijev dnevni red, ki je o njem glasoval veliki fašistični svet, s podpisi 19 njegovih članov, nadalje teksta dveh drugih dnevnih redov, ki sta ju predložila tajnika stranke Scorza in Farinacci, zatem seznam članov velikega sveta z ustreznimi «da» in «ne», ki jih je Scorza zabeležil poleg vsakega imena, pa še doslej neznana Mussolinijeva beležka s kratkim seznanom imen in položajev, kot na primer: načelnik generalnega štaba Roatta, vojni minister Sorice ipd. Vsi ti dokumenti so v modri mapi «posebnega ducejevega tajništva», na kateri je bil duce lastnoročno zapisal: «Veliki svet z dne 24. julija 1943».

Dokumente je bil odkril tednik «Epoca», ki je o tem tudi napisal izčrpno reportažo, obenem z intervjujem, ki ga je bil dal Dino Grandi, avtor in predlagatelj znanega dnevnega reda. Le-ta je dokumente označil za «absolutno avtentične». Tednik «Epoca» pojasnjuje, kako so dokumenti izginili in kako so bili odkriti šele danes, ko je poteklo že 23 let.

Dokumente je imel v varstvu Nicolò De Cesare, zadnji Mussolinijev tajnik v palači Venezia. Po položaju je bil prefekt, službeno dodeljen tajništvu takratnega vladnega predsednika. Po seji z dne 25 julija so dokumenti shranjeni v ducejevi aktovki, ki jo je De Cesare imenoval «bolgetta», ostali v Mussolinijevih rokah. Aktovka je prišla v roke De Cesara potem, ko je ta pospremil Mussolinija v vilo «Savoia» (kjer je imel zadnji pogovor s kraljem, nakar je bil aretiran). Ko se je namreč duce vrnil iz vile, je aktovko izročil svojemu tajniku. Ta pa je bil, z aktovko v rokah, odpeljan v Regina Coeli. Tu je seveda med drugim moral izročiti tudi aktovko, ki pa se zanjo nihče ni zmenil. V zaporu se je De Cesare seznanil s kaplanom Cosimom Bolandijem. Po 8. septembru je bil iz zapora izpuščen, pri čemer mu je bila vrnjena tudi aktovka. Dokumenti so še bili v njej. Nemci so ga nato takoj odpeljali v neki hotel v Frascatiju, kjer se je nahajal tudi general Cavallaro. Kmalu zatem pa je De Cesare moral odpotovati v Muenchen na Bavarsko, kjer se je srečal z Mussolinijem. Ni mu pa mogel izročiti aktovke, ker se je nenadoma spet moral vrniti v Rim. Od tedaj so «uradni dokumenti» z dne 25. julija ostali shranjeni v aktovki, zaklenjeni v nekem predalu. De Cesare je kmalu nato bil upokojen in se je ukvarjal z upravljanjem nekega zavoda za zapuščene otroke, ki ga je bil ustanovil bivši kaplan Regina Coeli, danes monsignor Bolandi. Novembra 1965 je De Cesare resno zbolel, poklical je k sebi monsignorja Bolandija in mu dejal: «Ti dokumenti pripadajo državi, a ti jih ji izroči. Jaz sem jih obdržal zase, ker je moja država izginila 25. julija. Nihče od tedaj me nikoli ni nič vprašal. Če ti ta zgodba lahko kako koristi, da bi kje našel kako pomoč v korist sirot, jo lahko odkriješ.»

Monsignor Cosimo Bolandi je zgodbo zatem povedal tedniku «Epoca», dokumente pa izročil ustreznim državnim oblastem. In tako je zdaj te fašistične zgodbe, upajmo, enkrat konec.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Imeli boste posrečeno zamisel, ki vam bo zagotovila nepričakovan dobiček. Dogodki bodo potrdili pravilnost neke vaše čustvene odločitve.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Diskretnost in obzirnost v poslovanju predstavljata vašo veliko moč. Bodite strožji z najmlajšimi.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Pridružite se nekaterim sklepom, ki so v resnici najpametnejši. Neko na novo prebujeno čustvo vas bo spodbudilo k večji dinamičnosti.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Dan bo uspešen za vse, katerih misli so jasne in stvarne. Uspelo vam bo prikriti manjšo napako ljubljene osebe.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Uspeh je zagotovljen vsakomur, ki je v zadostni meri vztrajen. Družinsko vzdušje ne bo najbolj spokojno.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V ospredju bodo nekateri tehnični problemi vašega dela. Ostro zavrnite nekega kalilca družinskega miru.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Izvrstna pobuda, ki jo boste predložili svojim sodelavcem, bo od teh z navdušenjem sprejeta. Vidno izboljšanje družinskih odnosov.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Ukrepajte tako, da bo delo potekalo čimbolj organizirano. Ne izgubljajte se v brezpomembnih stvareh, medtem ko bi morali vse svoje moči posvetiti nekemu zelo važnemu vprašanju.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Uspeh ni vedno zagotovljen samo najbolj drznim. Skušajte nekoliko krotiti svojo strast, da bi povsod in vedno bili prvi.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Z uspehi, ki ste jih bili dosegli, se vam bodo povečale tudi delavne energije. Ne dajajte drugim nasvetov, ki bi jih sami ne sprejeli.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Ne bodite zaupljivi do vsakogar, ki je z vami ljubezniv. S spretno diplomatsko potezo boste pomirili med sabo sprte prijatelje.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Proti koncu dneva boste deležni velikega nepredvidenega zadoščenja. Ne dramatizirajte manjšega družinskega spopada.

PREDLOG GRŠKEGA IZVEDENCA ZA JUGOSLOVANSKI JADRAN

Servisi in pristani za jahte ob «obali tisočerih otokov»

V poštev bi prišlo več turističnih krajev, ki jih je vzdolž Jadrana veliko - Med temi bi bilo nekaj pristanov tudi ob istrski obali

REKA, aprila — V obalnih občinah na jugoslovanski obali Jadrana te dni z velikim zanimanjem proučujejo predloge izvedenca za navtični turizem, grškega kapitana Andressa Londonsa, direktorja grške nacionalne turistične organizacije «Yachting». Ta je po naročilu zveznega odbora za turizem Jugoslavije obiskal jadransko obalo in otoke ter svoje ugotovitve ter predloge prikazal v obširnem poročilu.

Kap. Londons meni, da ima izredno razčlenjena in privlačna «obala tisočerih otokov» — kakor tudi imenujejo Jadran — idealne možnosti za razvoj atraktivnega in na svetu vse bolj razširjenega navtičnega turizma. Zato predlaga, da naj se do prihodnje turistične sezone opremi 16 kompletnih servisnih postaj, ki bodo lahko nudile vse potrebne usluge jahtam. Servisne postaje bi oskrbovale turistične jahte, ki bi obiskale Jadran, z gorivom, mazivi, vodo ter jim nudile tudi vse ostale potrebne usluge, ki so običajne v tej specifični vrsti turizma.

Po predlogu kap. Londonsa bi naj take servisne postaje za jahte zgradili v Baru, Budvi, Herceg-Novem in Kotoru na Črnogorskem Primorju, zatem v Dubrovniku, v Korčuli (na otoku Korčuli), v Makarski, Splitu, Šibeniku in Zadru v Dalmaciji ter v Karlobagu, Senju in na Reki v Hrvatskem Primorju, na Slovenskem Primorju pa v Piranu.

Vzporedno bi v večini navedenih mest morali pričeti z začetno fazo izgradnje prezimovališč za jahte, tako imenovanih «marin», ki bi mogle v 1966. in 1967. letu sprejeti na prezimovanje že okrog 230 jaht. Od tega bi 75 jaht prezimilo v dubrovniški, 76 v splitski in 78 v puljski «marini». V naslednjih nekaj letih bi po predlogu kap. Londonsa morali zgraditi in usposobiti vse «marine» na jugoslovanski obali Jadrana, tako da bi lahko hkrati sprejele na prezimovanje kar 620 jaht večje tonaže.

Ta predlog, čigar uresničenje seveda zahteva znatnejša vlaganja, je vzbudil razumljivo zanimanje posebno pri turističnih organizacijah in delavcih, ki so že več let nazaj opozarjali oblasti na premalo izkoriščene bogate možnosti, ki jih nudi jadranska obala za razvoj navtičnega turizma. Glede na to, da je poročilo grškega eksperta naročeno od zveznega odbora za turizem v Beogradu, se, kot vse kaže, jugoslovanske oblasti odločneje usmerjajo k izkoriščenju optimalnih možnosti, ki jih nudi «obala tisočerih otokov», pa se zato pričakujejo v tem pogledu tudi določene olajšave glede angažiranja potrebnih finančnih sredstev in kreditov, med njimi tudi inozemskih, ki bodo nudili sprejemljive pogoje odplačila.

Turistični delavci, ki so proučili predlog o razvoju navtičnega turizma, so povsod z navdušenjem podprli predlog grškega izvedenca, s pripombami, da je ta zvrst pomorskega turizma na svetu danes zelo razširjena ter da ima vedno več pristašev. Poleg tega v kategorijo tako imenovanega «yachting-turizma» spadajo prav turisti in gosti z najvišjimi plačilnimi možnostmi, ker so lastniki jaht povečini premožni poslovni ljudje, ugledne osebnosti, filmske zvezde ter drugi bolj petični gosti, ki s seboj potegnejo širši krog svojih prijateljev in znancev, pa je zato negovanje tovrstnega turizma zelo donosno, posebno glede na dotok konvertibilne valute.

Če se izkaže, da so «yachting» — luke oz. «marine» locirane na ugodnih krajih, ki jih turisti radi obiskujejo in ki nudijo možnosti za privlačna križarjenja po okolici, preko zime pa varna prezimovališča, zavarovana pred vetrovi in valovi, lastniki svoje dragocene jahte po običaju puščajo preko zime na istem področju v zavarovani «marini», ter radi plačajo za prezimovanje določene takse in pristojbine, ki so novi vir dohodkov za domače prebivalstvo in občine. Zato je pričakovati, da bodo tudi zainteresirane jadranske občine prispevale svoj delež za čimprejšnji začetek gradnje nujno potrebnih servisnih postaj, «marin» za jahte ter zimovnike.

Izgradnja servisnih postaj in «marin» za jahte odpira razen tega velike možnosti za zaposlitev domačega osebja za vzdrževanje jaht ter za sestavo potrebnih posadk, saj prebivalci iz starih pomorskih mest na Jadranu tudi po svetu slove kot izvrstni pomorščaki.

Že pred časom se je reško podjetje za oskrbovanje ladij «BRODOCOMERC» ukvarjalo z zamislijo zgraditve in ureditve servisnih postaj za oskrbovanje jaht ter uredilo take postaje v Pulju, na Hvaru in v Lošinju, torej v krajih, ki imajo ugodno prirodne zalive in luke, primerne za jahte. V zvezi z vedno večjim zanimanjem inozemskih turističnih agencij za privlačnosti zahodno-istrske obale, posebno Rovinja, Poreča, Pulja z Verudo bi bilo vsekakor umestno pri določitvi in dokončni izbiri lokacij za servisne postaje, marine in prezimovališča za jahte, razmisliti tudi o frekventiranosti zahodne istrske obale ter Lošinja, oziroma po eno servisno postajo in zimovališče zgraditi tudi na Malem Lošinju, ki vsako leto privabi vedno večje število jaht, ter na primerni lokaciji ob zahodni istrski obali. Kot nam je znano, je bil v tem pogledu že izdelan predlog, po katerem naj bi ena taka večja yachting-marina bila v Dajli blizu Umaga.

Vzporedno se vse bolj širi zavest o donosnosti navtičnega turizma tudi med gostinskimi in trgovskimi krogi. Zato je pričakovati, da bodo tudi oni s svoje strani sodelovali v finansiranju in pri gradnji tako imenovanih hotelov, t. j. modernih manjših hotelov za goste z jaht. Za sedaj je predlog za gradnjo hotelov v Pulju ob Verudi, ter v Žurkovem pri Reki v smeri Bakra. Jadranski turizem se, kot kaže, končno odločneje usmerja na sodobnejše oblike in tokove, ki obetajo tudi večji devizni priliv.

S. D.

Zahodno sprehajališče na Rabu

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 13. APRILA 1966

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Variacije na slov. motive; 11.35 Radio za šole; 11.55 Tržaške pesmi; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov in revij; 17.00 Pet solistov C. Pacchiorija; 17.25 Radio za šole; 17.45 Pesem in ples; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 J. Slavenski: Iz Jugoslavije; 18.50 Motivi, ki so mladim všeč; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Zbor «Ljubljanski zvon»; 20.00 Šport; 20.35 Kulturni odmevi; 21.00 Simfonični koncert; 22.45 Melodije iz preteklih dni; 23.00 Sekstet Georga Russella.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.40 Drugo dejanje Verdijevega «Otella»; 14.15 «1866-1966 — sto let Furlanije v Italiji»; 14.25 Orkester Casamassima; 14.40 Rojanski zvonik.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 11.00 Pisana glasba; 11.15 Plošče; 11.30 Današnje teme; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 12.55 Glasba po željah; 13.40 Operna panorama; 15.00 Glasbeni vrtiljak; 15.45 Narodni plesi; 16.20 Pevci lahke glasbe; 17.00 Tretja stran; 17.15 Paganinijeve skladbe; 17.45 Pesmi iz Doline Aosta; 18.00 Prenos RL; 19.00 Šport; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester RTV; 22.35 Beethovnov godalni kvartet, opus 18.

Nacionalni program

8.30 Jutranji pozdrav; 9.10 Ben-Haim, simfonija štev. 1; 9.55 Popevke; 10.05 Mozart in Rossini; 10.30 Šola; 11.30 Martinijev koncert za klavir in godala; 11.45 Novi ritmi; 13.35 Sousti lahke glasbe; 15.15 Filmske in gledališke novosti; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Ferrarijeve skladbe; 17.25 Ljubezni glasbenikov; 18.00 Glasba in umetnost; 19.05 Kmetijska oddaja; 20.25 Saint-Saëns: Samson in Dalila; 22.45 Harmonikar W. Assandri.

II. program

8.00 Jutranja glasba; 9.15 Orkester; 10.35 Nove pesmi; 11.05 Vesela glasba; 11.40 Skladbe za orkester; 14.00 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Milanski velesejem; 15.15 Izbrani motivi; 15.35 Koncert; 16.00 Rapsodija; 17.00 Plošče; 17.35 Poljudna enciklopedija; 17.45 Pisana glasba; 18.35 Enotni razred; 18.55 Vaši izbranci; 20.25 Plesna glasba; 21.00 Melodije; 21.25 Nogometna tekma Madrid-Inter.

III. program

18.30 Nemška kultura; 18.45 Webernove skladbe; 19.30 Koncert; 20.40 Schubertove Lieder; 21.30 Scarlatti in Vivaldi; 22.15 Pesnik Ugo Betti.

Slovenija

8.05 Glasbena matineja; **8.55** Pravljice in zgodbe; 9.10 Mladinski zborovodja Vladimir Močan; 9.30 Godala v ritmu; 10.15 Pianist Andrej Jarc; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki; 11.15 Nimaš prednosti!; 12.05 Borodin: Prolog k operi «Knez Igor»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Slovenske narodne; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Radijska šola: Mesto belo in veselo — Celje; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Pihalni orkester; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Nacionalne smeri v glasbi; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Ansambel M. Sepeta in Ljubljanski jazz ansambel; 18.40 Naš razgovor; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Majhni ansambli; 20.20 Dittersdorf: «Doktor in apotekar», opera; 22.10 Melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Plesni orkester.

Ital. televizija

8.30 Šola; 16.45 Nova srednja šola; 17.30 Dnevnik; 17.45 Spored za najmlajše; 19.55 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Stara in nova Anglija; 22.00 Šport v sredo, ob koncu dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Prigode morja in obale: obala Falesà; 22.30 Znanstvena oddaja.

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 16.05 Poročila; 16.10 Športni dogodek; 18.05 Velika doktorska pravilica; 18.25 Obzornik; 18.45 Glasbena sreda; 19.15 Slovenska kratka filma: Sam, On, ona in čas; 19.40 Cikcak; 20.00 Dnevnik; 20.30 Večerna šola — humorist. oddaja; 21.30 **Kulturna panorama; 22.10** Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

PO PODATKIH TRGOVINSKE ZBORNICE

Skoro 550 milijonov je dosegel blagovni promet v februarju

Od tega je bilo uvoženega za 402 milijona raznega blaga iz Slovenije, izvozili pa so tja za 183 milijonov industrijskega blaga

Blagovni promet v okviru videmskega sporazuma za maloobmejni promet je dosegel na goriškem odseku v preteklem mesecu februarju 586 milijonov lir. Od tega so s tremi uvoznimi dovoljenji uvozili za 11,2 milijona lir mleka, na carino pa so poleg tega uvozili še za nad 391 milijonov lir raznega blaga. Za izvoz so izdali 79 dovoljenj za skupen znesek 183,5 milijona lir.

Med blagom, ki so ga uvozili na carino, je na prvem mestu živina, meso in mesni izdelki za skupno nad 286 milijonov lir; od tega so uvozili za 35,5 milijona lir konj, za 42,2 goveje živine, za 156 milijonov lir govejega mesa ter za 37,7 milijona svinine. Na drugem mestu so drva, industrijski les in lesni izdelki za skoro 70 milijonov lir; od tega za nekaj nad 16 milijonov drv, za 12 milijonov hlodov ter za nad 35 milijonov desk. Idrijskih čipk so uvozili za nad 15 milijonov ter cementnih izdelkov za 15 milijonov. Zaradi pomanjkanja krme so morali pripeljati z Gor na Goriško za 2,5 milijona lir sena, gob pa je bilo uvoženih za 1,5 milijona lir.

Med izvoženim blagom na izvozno dovoljenje so zlasti: tekstilno blago in oblačila za okrog 60 milijonov lir, avtomobilski nadomestni deli za 43 milijonov, avtomobili, drugi stroji in pritikline za 36 milijonov, drogerijsko blago za 8 milijonov, fotografske in pisarniške potrebščine za 7,3 milijona ter razno drugo blago v manjših količinah.

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da so na našem področju v februarju uvozili iz Slovenije dvakrat toliko blaga, kot pa je znašal izvoz v sosednjo republiko. Ta presežek, ki ga opažamo že nekaj mesecev, je pripisati predvsem večjemu uvozu živine in mesnih izdelkov ter lesa in polizdelkov.

Izdelava proračuna konzorcija za industrijski razvoj Tržiča

Na seji upravnega sveta in skupščine združnikov konzorcija za industrijski razvoj Tržiča, ki bosta po vsej verjetnosti 26. aprila v Palazzetto Veneto, bodo proučili osnutek proračuna za leto 1966. Proračun, ki ga je pripravilo predsedstvo konzorcija, zadeva program dela ustanove v tem letu. Obsega predvidene stroške, ki jih bo imel konzorcij z gradnjo infrastruktur, že finansiranih ali v postopku za finansiranje s strani dežele. Gre namreč za nakup industrijskih zemljišč za namestitev obratov na območju Moščenice ter Schiavettija-Brancola. Med dohodki za nova finansiranja so tudi kvote starih in novih članov, s katerimi se bo povečala glavnica. Oba organa bosta pregledala prošnje za pristop nekaterih ustanov tržiškega območja in finančnih ustanov naše dežele.

Ukrep v korist oškodovancev zaradi lanskih poplav

Industrijska, trgovska in obrtniška podjetja, ki so med poplavami 4. julija 1965 utrpela škodo na območju goriške pokrajine, lahko predložijo prefekturi do 20. aprila prošnjo za priznanje ugodnosti, ki izhajajo iz zakona št. 50 od 13. februarja 1952 ter poznejšimi izpopolnitvami.

Zakon predvideva sledeče oblike pomoči: finansiranje po nizki obrestni meri s pomožnim davčnim jamstvom za ponovno vzpostavitev in obnovitev okvarjenih ali uničenih naprav odnosno za vzpostavitev običajnih zalog obrata; prispevek v višini 20 odst. utrpele škode za tista podjetja, ki bodo s svojimi sredstvi obnovila poškodovane ali uničene obrate; prispevek brez slehernega povračila v korist malih ali srednjih obratov in obrtnikov, ki so utrpeli vsaj 900.000 lir škode.

Dve trčenji avtov na srečo brez ranjenih

Prejšnji večer nekaj pred 21. uro sta na križišču Korza Italia in Ul. Locchi trčila dva avtomobila pri katerem sta obe vozili utrpeli manjšo škodo ter ni bil nihče ranjen.

Z avtom fiat 600 GO 29499 je prihajala iz Ul. Locchi na Korzo 35-letna Francesca Gallo, ki stanuje v isti ulici na št. 8. V tistem trenutku je prihajal po korzu proti središču mesta z avtom Austin GO 30435 46-letni Domenico Zotti iz Ul. Etna 4. Ker fiat 600 ni dal prednosti vozilu na glavni cesti, sta oba trčila.

Nekaj pred 18. uro pa sta na križišču pri Madonnini trčila fiat 600 TS 70815, ki je prihajal iz Podgore ter ga je upravljal 43-letni Francesco Volpe iz Trsta ter fiat 1300 UD 61233, ki ga je vozil Giovanni Picco iz Vidma v smeri iz Gorice proti Ločniku. Tudi tu ni dal prednosti vozač, ki je prihajal na glavno cesto. Obe vozili sta utrpeli občutno škodo, na srečo pa ni bilo ranjenih.

V obeh primerih so napravili zapisnik karabinjerji.

Aretacija lažnega finančnega stražnika

Pred tedni smo poročali o nezakonitih obiskih, ki naj bi jih opravljal neki moški pri posameznih podjetjih v imenu davčne policije. Takrat smo tudi opozorili lastnike podjetij, naj vsako morebitno osumljeno osebo takoj prijavijo oblastem. Po dolgih zasledovanjih je financi vendarle uspelo, da je prebrisanemu «uradniku davčne policije» prišla na sled; aretirala je okoli 50 let starega Artura Battaglio iz Ločnika, Ul. Udine, ki ga je zalotila pri dejanju. Ko se je izvedelo za njegovo aretacijo, je bil marsikdo presenečen, zakaj Battaglia je bil uslužbenec INAM ter od vseh spoštovan.

Njegov sistem dela je bil zelo preprost. Obiskoval je podjetja ter pregledoval njihove dokumente. Če je ugotovil nepravilnosti, se je takoj ponudil, da bo «stvar uredil pri svojih predstojnikih», pri tem pa je stegnil roko... Vsakdo, ki ga je Battaglia «zalotil», je rad odrinil nekaj tisočakov, samo da ne bi imel drugih težav. Stvar pa je kmalu prišla na uho finance, ki je razpredla svoje mreže. Vanje se je prejšnji dan ujel premeten goljuf nekje v okolici Tržiča. Prijavila ga je sodnim oblastem, vendar se še ne ve, če ga bodo sodile zaradi enkratnega prekrška, ali pa bodo v obtožnici navedli tudi nove izsledke.

VEČERI OB SREDAH

V klubu «S. Gregorčič» na Verdijevem korzu 13 v Gorici bosta danes, 13. aprila ob 20.30 uri predavala prof. Slavko Kretič in Rudi Hoenn

O ŽIVLJENJU IN DELU GORIŠKEGA PESNIKA SIMONA GREGORČIČA

Predavanje bodo spremljali barvni diapozitivi o krajih, kjer je «goriški slavček» živel in delal. Zanimive bodo zlasti slike Gregorčičevega pogreba v Gorici.

Slovensko gledališče v Trstu

V soboto, 16. t. m. ob 20.30 in v nedeljo, 17. t. m. ob 16. uri v KATOLIŠKEM DOMU v GORICI

Dva pasijona

«VINSKA ŽALOSTNA Z ALELUJO»
«ŠKOFJELOŠKI PASIJON»
Napisal - priredil MIRKO MAHNIČ
Scena: VIKTOR MOLKA
Kostumi: ALENKA BARTLOVA
Glasba: MARJAN VODOPIVEC
Režija: MIRKO MAHNIČ

OBRTNIKI IN VOLITVE

Kandidati se potegujejo za zaupanje in glasove

Mnenje in stališče dosedanjega predsednika Ballarèja

Le še dobrih 10 dni manjka do volitev novega pokrajinskega vodstva obrtniške kategorije, ki bodo v nedeljo 24. t.m. Kot znano so vložene na Goriškem tri liste, od teh dve v Gorici in ena v Tržiču. Pred nekaj dnevi smo že pisali o listi št. 3, na kateri kandidira tudi Goričan Stojan Čuk, ki je edini slovenski kandidat za te volitve ter so ga že predstavili volivcem na nekaterih zborovanjih, ko so se pomenili tudi o potrebah obrtniške kategorije in o zahtevah, ki jih bodo postavili v svoj program.

Obrnili smo se tudi do predsednika pokrajinske zveze obrtnikov tapetnika Ballareja, da bi nam povedal svoje mnenje in svoje stališče v zvezi s pripravami za omenjene volitve.

«Povejte svojim čitateljem,» nam je dejal naš sobesednik, «da odločno zagovarjam listo št. 1, ker mi je ta najbližja.»

Po njegovem mnenju je druga lista preveč politična in strankarska, ta pa da ni navezana na nobeno politično stranko in je nepolitična. «Izbrali smo take delegate, ki bodo gledali predvsem na koristi obrtnikov in njihove kategorije s strokovnega stališča. Gre za to, da dosežemo tudi v okviru deželne uprave upoštevanje potreb in koristi naše kategorije. Deželna obrtniška ustanova ESA bo v kratkem predložila svoj proračun in na osnovi tega bomo izdelali program naših zahtev, v interesu obrtniške kategorije na Goriškem. «Na listo št. 1,» je nadaljeval cav. Ballare, «smo postavili kot kandidate vzgledne obrtnike, ki se bodo trudili v korist vse kategorije, za njen nadaljnji razvoj in gospodarski dvig.»

Potem ko je še govoril o nekaterih obrtniških problemih in o svojem dosedanjem delu v prid kategorije, nam je pokazal zlato kolajno: «To je dokaz, da sem nekaj koristnega napravil tudi jaz. Kolajno sem prejel za svoje delo v korist obrtnikov.»

Predsednik Ballare ne kandidira pri teh volitvah, ker je že v odboru trgovinske zbornice zastopnik kategorije. Vendar pa mu ni vseeno, kdo bo prišel v novo vodstvo in si prizadeva prepričati volivce o pravilnosti svojega stališča in izbiri kandidatov, ki so na «njegovi» listi. Bližnje volitve bodo pokazale, kaj mislijo o tem volivci sami, poznejše delo pa bo pokazalo, ali bodo tudi kandidati držali svoje obljube, s katerimi so sedaj precej radodarni.

INTERPELACIJA SVETOVALCEV BERGOMASA IN JARCA

V naši deželi najvišja umrljivost zaradi jetike

Tehnični odbori pri protituberkuloznih konzorcijih bodo pripravili program cepljenja v naši deželi

Deželna svetovalca Bergomas in Jarc sta poslala interpelacijo predsedniku deželnega odbora, v kateri pravita, da sta zvedela za ustanovitev tehničnih odborov pri protituberkuloznih konzorcijih naše dežele, ki naj sestavijo program cepljenja proti jetiki. Takšen postopek poskušajo v drugih italijanskih pokrajinah, medtem ko je že zdavnaj v praksi v številnih evropskih in ameriških državah. Programe tehničnih odborov bodo proučili upravni odbori konzorcijev ter odobrili finansiranje. Pobuda za cepljenje proti jetiki je velikega pomena za naše prebivalstvo, ker je v naših pokrajinah za to boleznijo zelo visoka umrljivost. Trst je s svojimi 3.54 odst. na tisoč prebivalcev na prvem mestu v državi, Gorica z 2.16 odst. na drugem, Videm z 1.65 pa na osmem.

Podpisnika interpelacije želita zvedeti, kakšne pobude nameravata odbor sprejeti, da bi koordiniral programe, ki jih pripravljajo posamezne pokrajine, ter prispeval s tehnično in finančno pomočjo dobna stebriča pa so pustili na njih mestih.

Prva preiskava ni ugotovila kakšnih posebnih znakov, vendar domnevajo, da je to delo ponočnjakov, verjetno pijanih, ki so odlomili oba stebrička ter ju vrgli na vrt, brez kakšnih posebnih nagibov in zgolj iz vandalizma.

Trčenje mopedov v Ločniku

Ob 19. uri so sprejeli na zdravljenje v civilno bolnišnico 17-letnega delavca Claudia Zanina iz Št. Lovrenca pri Moši. Na poti iz Gorice domov se je v Ločniku z mopedom zaletel v vespista ter si zlomil levo nogo in se pobil po glavi; okreval bo v 30 dneh.

Poletni urnik trgovin na Goriškem

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bo od 1. aprila do 30. septembra veljal naslednji urnik za trgovine, ki je obvezen za vso goriško pokrajino:

Pekarne 6.30-12.30, 16.-18.; mlekarne 6.30-12.30, 17.-19.30; jestvine in drogerije 8.-12.30, 16.-19.30; oblačila, oprema, industrijski in drugi proizvodi 8.30-12.30, 15.30-19.30; železnina 8.30-12.30, 15.19.; sadje in zelenjava 8.-12.30, 16.-19.30; maloprodaja goriva in gradbenega materiala 8.-12, 13.30-17.30; avtomobili in pritikline 8.-12., 15.19.; kolesa in pritikline 8.30-12.30, 15.30-19.30; cvetličarne 8.-12.30, 15.30-19.30; kmetijske potrebščine 6.-12.30, 15.30-19.

Slaščičarne brez dovoljenja policije, tudi če so priključene k prodajalnam kruha, 7.30-22.30.

Razna obvestila

Kmečka zveza iz Gorice vabi štandreške kmetovalce na sestanek, ki bo v četrtek ob 20.30 v Lutmanovi gostilni. Pogovorili se bodo o občinski tehtnici v štandrežu, ki je že delj časa zaprta. Vabljeni so vsi kmetje.

Padec kolesarja pri Selcah

Med vožnjo s kolesom iz Doberdoba navzdol v Laško, je nekaj čez polnoč prejšnji dan padel 60-letni Ivan Vižintin iz Ronk, Drevored Garibaldija 1. Tik pred Selcami je pritisnil na zavore in padel na grušču. Odpeljali so ga v tržiško civilno bolnišnico ter ga pridržali na zdravljenju za deset dni zaradi udarca v glavo ter ran po obrazu in rokah.

Vandalizem neznancev v Sovodnjah

Včeraj zjutraj so bolj zgodnji domačini, ki so šli po cesti pred županstvom v Sovodnjah, opazili, da manjkata dva stebriča na ogradi pred poslopjem. Takoj se je zbrala pred poslopjem gruča radovednežev in prišli so tudi karabinjerji, ki so ugotovili, da so neznanci prevrnili oba stebriča na notranjo stran in ju tam pustili. Ostala dva po-

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Detective story», P. Newmann, L. Bacall. Ameriški barvni film; mladini pod 14. letom prepovedan.

CORSO. 16.30: «Judit», S. Loren in P. Finch Kinemaskopski film v barvah.

MODERNISSIMO. 16.45: «Adulterio all'italiana», Catherine Spaak in Nino Manfredi; italijanski barvni kinemaskopski film.

VITTORIA. 17.00: «Amare», Harriet Andersson in Zeigniew Cibulski, mladini pod 18. letom vstop prepovedan; koprodukcijski poljski črno-beli film.

CENTRALE. 17.00: «Mondo senza fine», Hugh Marlowe in Nancy Gates, ameriški kinemaskopski film.

Tržič

AZZURRO. 16.00—22.00: «Desiderio sotto gli olmi», Sofia Loren in Antony Parkins.

EXCELSIOR. 16.-22.: «Africa addio», Dokumentarni film Jacopettija. Prosperija. Kinemaskope v barvah.

NAZIONALE. 17.30—22.00: «Un dollaro bucato», Montgomery Wood, barvni kinemaskopski film.

PRINCIPE. 17.30—22.00: «Nick Carter non perdona», Eddie Costantine.

S. MICHELE. 18.30—22.00: «Proibito ai militari», Jack Lemmon.

Ronke

RIO: zaprt.

EXCELSIOR. 18.30—21.30: «Ad ovest del montana», Buddi Ebsen, kinemaskopski film v barvah.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE, Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 16,5 stopinje ob 17. uri, najnižja 9 stopinj ob 24. uri; povprečne vlage 75 odstotkov.

šport šport šport

NAMIZNI TENIS — V LONDONU

Danes začetek evropskega prvenstva

Mlade sile bodo izpodrinile veterane?

Danes se bo pričelo evropsko prvenstvo v namiznem tenisu, katerega se bodo udeležile vse najboljše reprezentance naše celine. Skoro točno po letu dni (svetovno prvenstvo je bilo v Ljubljani lani od 15. do 25. aprila) bo prišlo spet do ostrih borb najboljših igralcev in ekip, ki bodo tekmovali za posamezne evropske naslove. Jugoslavija brani svojo neuradno najboljše mesto v Evropi, ki ji pritiče po osvojitvi četrtega mesta na SPENT, medtem ko bo Švedska s svojimi znanimi igralci Alserjem Bernhardom in Johanssonom branila svoj uradni naslov evropskega prvaka, ki si ga je priborila z zmago nad Markovičem in tovariši v Moelmoju 1964. leta.

Če že moramo smatrati Jugoslavijo in Švedsko za glavna favorita za ekipno zmago ni s tem rečeno, da jima bodo ostale reprezentance zlahka pustile prosto pot. Ravno nasprotno. Do danes so namreč zabeležili v mnogih državah precejšen napredek v tej športni zvrsti. Tako zna n. pr. sovjetska ekipa prekrižati račune marsikateremu nasprotniku, in ravno tako romunska vrsta je zmožna vsakega podviga. Da ne pozabimo na Madžare, ki se ne morejo zadovoljiti z vlogo, ki so jo igrali v zadnjih sezonah, ki so morali prepustiti žezlo najboljšega drugim. Stalno moramo imeti pred očmi tudi češko trojico, ki je že na SPENT nakazala ponoven vzpon in nas je presenetila celo z zmago nad Švedsko. Omenjenim reprezentancam moramo prišteti še Angleže in zahodne Nemce, ki štejejo v svojih vrstah nekatere izmed najboljših evropskih igralcev. Kot je videti, je kandidatov za končni uspeh v ekipni konkurenci na pretek. Kdo ima trenutno, po dosedanjih uspehih na mednarodnih tekmovanjih, največ možnosti, je težko reči. Vendar se je posebno v zadnjih sezonah pokazalo, da izidi mednarodnih tekmovanj v posameznih državah niso bili nikoli odločilni. Jugoslavija je namreč žela na podobnih nastopih 1964. in 1965. leta kaj skromne rezultate in mi, ki smo v teh kolonah izražali svoja predvidevanja, smo se močno motili. Letos Vecko in tovariši niso bili posebno srečni in ker so že začeli po starem kopitu, je upati, da bodo na tem zahtevnem nastopu kos slavi, ki so jo želi na ostalih važnih tekmovanjih lanskega in predlanskega leta.

Italija spada v znatno nižjo kvalitetno skupino in nikakor ne more poseči v borbo za mesta na vrhu. V prvem delu tekmovanja bo v isti skupini z Jugoslavijo, Luksemburgom in Švico. Če bo uspešno zaključila dvoboj z malo državico srednje Evrope, bo že pomenilo uspeh in potem bo imela priliko, da v tolažilnem turnirju doseže še kak uspeh, ki nj bi vsaj nekoliko popravil slab vtis, ki ga je pustila po neuspešnem nastopu na SPENT.

Italija ne nastopa na ženskem tekmovanju, medtem ko je imela Jugoslavija precej naklonjen žreb ter se bo lahko borila za prvo mesto v skupini z Vzhodno Nemčijo in Guernseyem.

Evropski naslov brani Anglija, vendar si lahko obetamo velik boj za prvo mesto predvsem zaradi velikega napredka sovjetskih igralk, ki so že nekajkrat porazile Angležinje. Angliji in SZ pa lahko prekrižata račune bodisi Zvezna Nemčija kot Romunija, a ti reprezentanci se zanašata predvsem na starejše igralke, katerih uspeh bi predstavljal že senzacijo.

V še večje težave zaide človek, ko hoče napovedati zmagovalce na turnirju posameznikov. Danes imamo namreč v Evropi celo vrsto enako močnih atletov. Pri tako izenačenem nivoju je torej zmaga tega ali onega odvisna bolj od trenutne kondicije. Prav to otežkoča vsako predvidevanje.

Kljub vsemu pa so trenutno zanesljivejši Šveda Johnsson in Alser, Nemec Shöller in Romun Giurgiuca. Skupno s temi so še nosilci skupin Čeha Stanek in Miko, Rus Amelin ter Jugoslovan Korpa. Tudi ti igralci se bodo skupno z Markovičem in nekaterimi drugimi lahko potegovali za lovoriko, vendar je tudi možno, da bo izstopil kak nov, mlad atlet, ki bo vse presenetil.

V ženski konkurenci starejšim atletinjam slaba prede. Nove moči se bližajo vodečim pozicijam z naglimi koraki in je predvidevati, da bodo že med letošnjim prvenstvom zavzele vsa najboljša mesta.

I. PATRIZIO

KOLESARSTVO

WELLIN, 12. — Holandec Den Hartog je danes zmagal v prvi poletapi druge etape dirke po Belgiji na 164 km dolgi progi Namur - Wellin. Holandec je progo prevozil v 4 urah 07'20". Za njim so se z malenkostnim presledkom uvrstili Belgijec Van Coningsloo, Italijan Fantinato, Irec Elliot itd.

Drugo poletapo pa so tekli ekipno na kronometer. Zmagala je ekipa Mercier pred Mann - Grunding, Peugeot itd.

Splošna lestvica je naslednja:

1. VAN SCHIL (Belg.) 8.25'46"
2. Adorni (It.) 8.26'10"
3. Huysmans (Belg.) 8.26'15"
4. Bracke (Belg.) 8.36'16"
5. Jan Janssen (Hol.) 8.26'27"
6. Wolfshohl (Nem.) 8.26'34"
7. Armand Desmet (Belg.) 8.26'52"
8. Vanconingsloo (Belg.) 8.30'55"
9. Den Hartog (Hol.) 8.31'07"
10. Delberghe (Fr.) 8.31'17"

MEDNARODNI NOGOMET

POLFINALE ZA POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

V MADRIDU *Real Madrid-Inter*
V BEOGRADU *Partizan-Manchester*

MADRID, 12. — Približno 100.000 gledalcev bo jutri zvečer prisostvovalo na madridskem stadionu Bernabeu prvi polfinalni tekmi turnirja za pokal evropskih prvakov med enajstericama Real Madrida in Interja.

Inter je seveda favorit, vendar bo moral tokrat napeti vse sile, da bo spravil na kolena mlade in zato hitre igralce madridskega moštva, katero bo vodil izredno izkušeni Gento, ki je edini, ki je nastopil na vseh tekmah Real Madrida za evropski pokal. Milančani sicer ne izključujejo možnosti poraza v Madridu, vendar so prepričani, da se bodo kasneje pošteno oddolžili med igro na domačih tleh.

Eden od voditeljev Real Madrida je izjavil, da upa na dva gola razlike. S tako prednostjo bi se lahko madridsko moštvo pošteno postavilo po robu Interju v povratnem dvoboju in morda bi prišlo tudi do presenečenja. Jasno je, da bo Real Madrid dal vse iz sebe, da doseže uspeh. Moštvo je moralo letos predati žezlo španskega prvaka Atleticu iz Madrida, kar pomeni, da Reala drugo leto ne bo med najboljšimi evropskimi klubi.

Oba trenerja, španski Miguel Munoz in italijanski Helenio Herrera, sta že najavila postavi in sicer:

Real Madrid — Betancourt, Pachin, Sanchis; Pirri, De Felipe, Zoco; Serena, Amancio, Grosso, Velasquez, Gento.

Inter — Sarti, Burgnich, Facchetti; Bedin, Guarneri, Picchi; Jair, Mazzola, Peiró, Suarez, Domenghini.

Tekma se bo začela ob 20.30 po krajevnem času.

* * *

BEOGRAD, 12. — V jugoslovanskem glavnem mestu vlada izredno zanimanje za jutrišnjo polfinalno tekmo turnirja za pokal evropskih prvakov med Partizanom in enajsterico Manchestra Uniteda. Angleži so imeli kratek trening pod vodstvom «čarovnika» Busbyja, ki je izjavil, da ne bodo zlahka zapustili poraženi igrišče. Omenil je tudi, da bo zanje zelo težko, če ne nemogoče prodreti skozi obrambo Partizana. «Trenutno,» je izjavil Busby, «je moja enajsterica v najboljši formi in ne skrivam dejstva, da stremimo k naslovu evropskih prvakov in, zakaj ne, tudi k naslovu najboljših na svetu.»

«Nam,» je zaključil trener Manchestra, «bo v Beogradu zadostoval neodločen izid, ker bomo že v Londonu 20. t.m. obračunali s tekmecl.»

Igralci Partizana seveda ne skrivajo težav in se zavedajo, da bo ta tekma zanje precejšnja preizkušnja. Sicer je znano, da zna Partizan ob popolni postavi, kot jo napovedujejo za jutri, tudi pošteno presenetiti. Dovolj je, če se spomnimo na 5:0, ki ga je Partizan zadal praški Slaviji.

* * *

BEOGRAD, 12. — V polfinale jugoslovanskega nogometnega pokala, ki bo 20. t. m., so se poleg prvoligašev Dinama in OFK Beograda kvalificirala še Slavonija iz Osijeka in Sloboda iz Tuzle. Prva je premagala Rijeko 2:1, druga pa skopski Vardar 4:3. Današnjo tekmo v Skopju je odločila šele enajstmetrovka, ker se je srečanje med rednim časom in podaljških končalo neodločeno 0:0.

* * *

ZAGREB, 12. — Osmega maja bo v Zagrebu prijateljsko mednarodno srečanje Jugoslavija - Madžarska.

BOKS

LONDON, 12. — Prokurator angleškega in britanskega prvaka težke kategorije Henryja Cooperja Jim Wicks je potrdil, da je zavrnil ponudbo 35.000 šterlingov (približno 60 milijonov lir) za nastop v Torontu za svetovni naslov proti Cassiusu Clayu.

Wicks upa, da se mu bo posrečilo privabiti Claya v London, kjer naj bi bil dvoboj za svetovni naslov s Cooperjem.

ATLETIKA

JOHANNESBURG, 12. — Belgijec Gaston Roelants je z zmago v teku na 6 milj v Bloemfonteinu začel svojo turnejo po Južni Afriki.

KOŠARKA

VIDEM, 12. — Od 30. t. m. do 1. maja bo v videmski športni palači kvalifikacijski turnir za nastop na X. evropskem ženskem košarkarskem prvenstvu, ki bo od 1. do 10. oktobra v Cluju in Brasovu v Romuniji. Videmskega turnirja se bodo udeležile poleg italijanske reprezentanche tudi ekipe Švedske, Švice in Madžarske.

Iz dežele polnočnega sonca

BORIS VIŠNOVEC 2.

Rudarji so tedaj životarili preko poletja v lesenih kolibah, pred zimo, ki traja tu večino leta, so se umaknili na jug. Železniška proga, ki je bila zgrajena leta 1903, je povezala Botniški zaliv z norveško obalo in omogočila neprekinjeno izkoriščanje rudnikov. Mesti, ki sta se razvili sredi laponske pokrajine, pa nudita sedaj rudarjem udobno zavetje tudi v polarni noči. Dohodek na prebivalca pa je med največjimi na svetu.

Pokrajina se proti švedsko-norveški meji polagoma dviga. Gozdovi se umikajo visoki planoti in proga se končno vzpne v visokogorski svet ledenikov in ogromnih zaledenelih jezer, nad katerimi že lebdi sonce tudi v noči. Noč je že izginila s severa za dolge mesece. Proti severu seže pogled daleč. Na drugi strani proge pa se vzpenjajo položna pobočja pokrita s snegom. Pobočja so ponekod prepredena z žičnicami, ob progi pa stoje elegantni hoteli. Tu se smučarska sezona raztegne na vse leto. Reklamo za te hotele sem opazil v izložbah nekaterih mest na južnem Švedskem. Prikazovala pa je lepe blondinke, ki se smučajo v kopalnih oblekah. Od resnične, zimske smučarske opreme, imajo te lepotice na nogah le smučarske čevlje. Skoraj bi človek za hip zavidal rudarjem iz Kirune, ki prihajajo na ta smučišča. Vendar pa zagotovo vem, da tako rudarji kot simpatične blondinke sanjajo o toplem Sredozemskem morju.

Sopotniki me opozorijo, da smo pravkar prešli švedsko-norveško mejo. Vlak se ni ustavil, ko smo prečkali mejo. Nihče nam ni pogledal potnih listov. Drzno speljana proga pa se zareže v skalne stene, skozi predore in strehe preko katerih se prožijo plazovi. V presledkih med predori se skoro navpično pod nami pojavlja gladka, nepremična gladina srebrnkastega morja. V njem je ves hlad zasneženih pobočij, ki vise nad obalo, kljub temu pa je v morju opaziti tanko, prosojno plast modrine, za katero se zdi, da je potopljena kak meter ali dva pod vodno površino, tako da se le s težavo prebija iz morja. Dolgo odmevajo kolesa po skalnih galerijah fjorda. Približujemo se morju, kjer zaživi ob vhodu v fjord v edinstveni lepoti mesto Narvik.

Mesto v fjordu. Nekaj minut čez polnoč je. Pogled seže do gora na nasprotni strani fjorda, do pisanih hišic spodaj v pristanišču. Rahlo oblačno je nad morjem, nebo pa je proti severu obarvano z rahlim, komaj zaznavnim rdečilom. Tedaj pripleše na široko ploščad pred postajnim poslopjem skupina deklic, oblečenih v narodne noše, z zlatimi obeski na prsih. Debela stekla čakalnice so utišala zvoke glasbe. Tako so ta čudoviti ples v beli severni noči spremljali le nasmehi deklet. Študentje praznujejo svoj praznik. Norvežani praznujejo svoj narodni praznik. Študentje, ki so naredili zaključne izpite, se košatijo v študentovskih čepicah in haljah. Mladi plešejo v bogato okrašenih narodnih nošah. Mestne godbe paradirajo po cestah. Polnočno sonce je znova vzšlo in dokler je sonce na nebu je svetloba na obrazih.

Jutro. V kolodvorski restavraciji srkajo železničarji pivo in se razgovarjajo. Za mizo sedi poleg moža srednjih let mlad, čistokrvni hrt. Pes pogleda radovedno v obraz vsakogar, ki vstopi v lokal. Hrt pa je tako ljubek, da ga vsakdo ogovori in poboža. Njegov lastnik zajtrkuje palačinke. Pravzaprav poje lastnik samo polovico palačinke, drugo polovico pa postavi hrtu na krožnik.

Ko pozneje listam spominsko knjigo v hotelu, sem presenečen. Čeprav se zima še ni poslovila, se je zvrstilo že lepo število gostov. Zastopane so skoro vse države z vseh kontinentov. V knjigi pa so prave umetniške ilustracije, pesmice, vtisi, ki izražajo enkratno občudovanje nad lepotami norveške dežele, mesta Narvika in njegovih prebivalcev. Mnogo teh posvetil pa se zaključuje z iskreno željo, da se bodo pisci teh vrstic vsekakor še vrnili na sever.

Mesto v fjordu. Le za manjše mesto je prostora na ozki obalni plošči, ki je rahlo privzdignjena nad pristanišče. Zunanji pas hiš je postavljen v breg, prislonjen na strmo pobočje gore. Pristanišče in naprave za nakladanje železne rude so potisnjeni daleč v morje. Tako sta si gora in morje v mnogih norveških krajih segli v roke. Ponekod je obalna plošča, na kateri so postavljena naselja, široka nekaj metrov, ponekod nekaj kilometrov. Brez nje bi bila norveška obala nedostopen skalnat svet. Narvik je zelo pomemben kot izvozna luka za švedsko železno rudo, ker morje zaradi toplejšega zalivskega toka, ki obliva obalo, tudi v zimskih mesecih ne zamrzne, medtem ko je Botniški zaliv dolge zimske mesece neuporaben zaradi ledu.

Mesto v fjordu. Bitke v njegovem pristanišču so prišle v zgodovino zadnje vojne; junaški posadki vojnih ladij «Norge» in «Eidsvold» je potopil snop nemških torpedov; bitke med angleškimi in nemškimi rušilci v Zapadnem fjordu; ujetniško taborišče v bližini mesta, kjer govori spomenik ob skupni grobnici, o smrti dva tisoč Jugoslovanov, ki so bili tu zaprti. Ljudje se spominjajo dne, ko so pod rafali strojnic popadali sinovi dežele, o kateri je marsikateri Norvežan slišal prvič med vojno. In takrat so se v srcih ljudi začrtale neizbrisne sledi.

Kajti Norvežani občudujejo pogum. Izpričujejo ga vedno znova, ko se podajajo z majhnimi ribiškimi ladjami na najbolj viharna morja na svetu. Da, mogoče se njihova prava domovina prične šele, ko zapusti ladja pristanišče. Norvežanov in Norveške si ne morete zamisliti brez morja, brez sto tisoč otokov, ki slede obali. Med otoki vodi pot, ki so jo pred stoletji začrtali vikinški čolni; edina pot, ki je stoletja vezala otoke: sinja cesta norveških ribičev.

Neutrudno drsi po njej ladja proti severu. Od vala do vala, od otoka do otoka, od fjorda do fjorda. Za nami ostajajo ribiške vasice. S snegom prekrite gore se spuščajo strmo v morje, v ozke prelive med otoki. Sonce se za trenutek prebije skozi oblake. Iz megle se pojavi vrh pobarvan z rahlim odtenkom rožnate barve.

Ure in ure plove ladja preko ogromnega Zapadnega fjorda proti Lofotom. Zdi se mi, da se je nemogoče zaplesti z Norvežani v pogovor. Mogoče jih dolgočasijo podobe, katere jih obdajajo vse življenje? Naselili so se ob tej pusti obali, zaprli so se sami vase in se ločili od sveta. Njihove misli veljajo morju in oblakom. Begajo v labirintu kamnitih otokov, iz katerih ni izhoda drugje kot ob ognjišču hišice ne otoku, kjer poje morje svojo žalostno uspavanko. Uspavanko, ob kateri ni mogoče nikoli zaspati.

— Kako je mogoče, da so tu že pred stoletji plule ladje ko je plovba tudi z modernimi ladjami nevarna?

Norvežan bi na tako vprašanje odvrnil: Ladje so bile takrat manjše, toda ljudje so bili večji. Slutili so svojo pot skozi pragozd čeri. Trobili so v megli in poslušali zvok, ki se je odbijal od skal. To so bili resnični mornarji, drzni in brez strahu. Igra s smrtjo jim je pomenila življenje. To so bili ljudje kot jih je opisoval Johan Bojer v slovitem romanu «Poslednji Viking».

Res, za ljudi z juga krije ribiški poklic pridih romantike. Toda romantika izzveni v Arktiki v kruto resničnost bolj kot kjerkoli drugje. V današnjem času so ladje modernizirane in življenje ribičev se je v marsičem izboljšalo. Toda v njih še lahko odkrijemo lastnosti, ki jih je dal Bojer junaku svojega romana. Borba z morjem še vedno terja življenje ribičev, ki žive na Lofotih in dalje proti severu ob obali Finnmarke.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11 5374 — Za SFRJ: ADIT DZS. Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-86 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst